

KISGRAFIKA^{2023/3}

KIADJA A „KISGRAFIKA BARÁTOK KÖRE GRAFIKAGYŰJTŐ ÉS MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET”



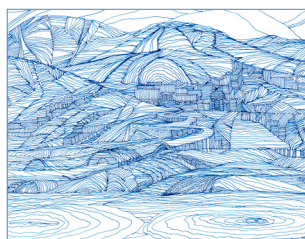
Nagy Árpád, 1938.
op. 183., X2, 101 × 92 mm



Stettner Béla, 1979.
op. 464., X3, 84 × 54 mm



Sterbenz Károly, 1970.
P1, 55 × 41 mm



Antalné Tari Zsuzsa, 2018.
Tusrajz, 200 × 280 mm



Gácsi Mihály
X3, 83 × 45 mm



König Róbert, 1985.
X3, 125 × 73 mm

TARTALOM

ÉVES SZAKMAI BESZÁMOLÓK

KATONA Csaba: *Emlékezés Katona Gáborra* • ÚJSZÁSZI Róbert: *Nagy Árpád munkássága I. Ifj. SARKADY Sándor: Marosváry László és családjának Sterbenz Károllyal való barátsága*
VASNÉ dr. TÓTH Kornélia: *„Mit nekem te zordon Kárpátoknak...”* – Lénárt Attila kiállítása
PADNÉ SZABÓ Mária: *Vonalakból építünk* • HORVÁTH Hilda: *Krajcsi Tiborné, Klári ajándéka*
ÜRMÖS Péter: *Formakapcsolatok* – Antalné Tari Zsuzsa kiállítása
STOKINGER József: *Szőlő – Szüret – Bor az ex libriseken*
SAJTÓFIGYELŐ • *Ex librisek a Magyar Naplóban* • *Az ex libris gyűjtésről a médiában*



ALAPÍTVÁ: 1959. MEGJELENIK ÉVENTE NÉGY ALKALOMMAL

Postacím: 2042 Törökbálint, Bartók Béla utca 2. • Internetcím: www.kisgraffika.hu

Ex librisek forráshelye: Stokinger gyűjtemény és www.exlibrismuzeum.hu

Felelős kiadó: Antalné Tari Zsuzsanna ügyvezető • e-mail: titkar@kisgraffika.hu

Szerkesztők: dr. Tebeli Izabella • Stokinger József

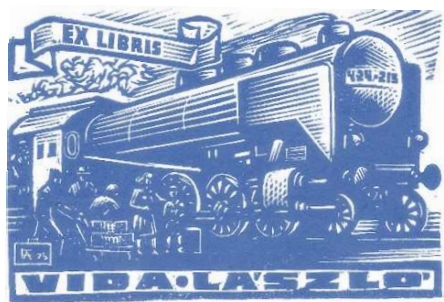
ISSN 0209-6161 (nyomtatott) • ISSN 2786-1104 (online)

VASUTASNAP július 8.

A vasutasok ünnepén a kulturális és szórakoztató jellegű, vasúttal és vasutásokkal kapcsolatos programokon kívül a szakma ünnepére és kitüntetések átadására is sor került. A vonaton, az állomásokon és műhelyekben is azon a közös célon dolgoznak, hogy a vasutásoknak jobb élete legyen. A vasutasnapi rendezvényeken lehetőség nyílt a közös kikapcsolódásra, felhőtlen szórakozásra és arra, hogy a vasutas család tagjai szót váltsanak a hivatás örömeiről és gondjairól, s közben jól érezzék magukat.



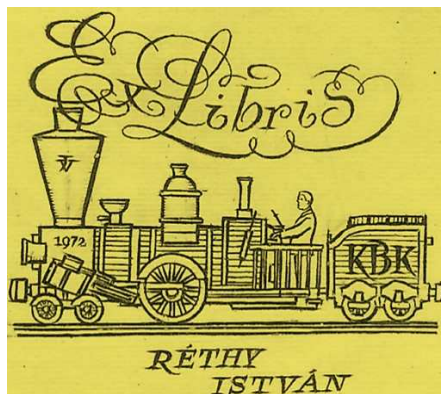
Csiby Mihály 1922–2016
op. 311, X3, 65x90 mm, 1996



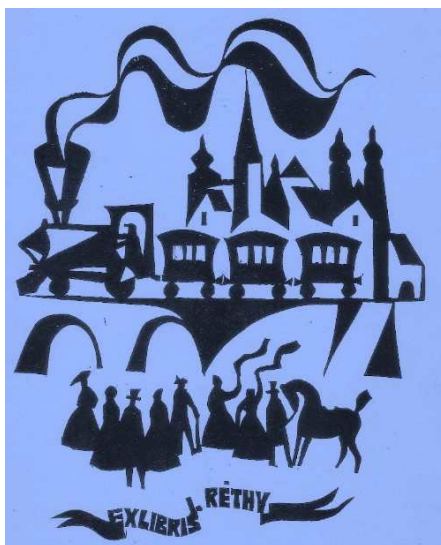
Fery Antal 1908–1994
op. 1079, X2, 60x88 mm, 1975



Karancsi Sándor 1932–2003
op. 291, X3, 58x105 mm, 1974



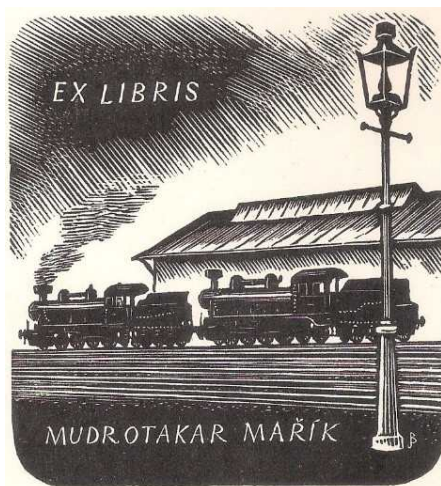
Vertel József 1922–1993
C3, 33x38 mm, 1972



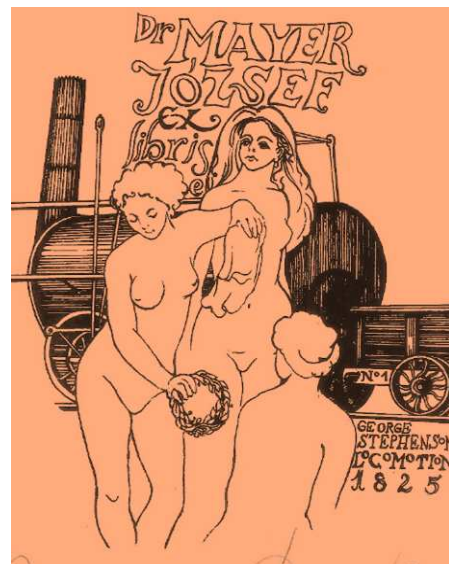
German Ratner
X3, 125x100 mm



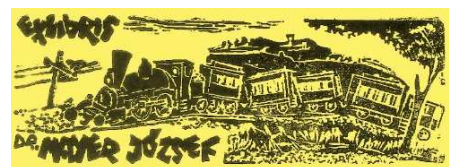
Rákóczy Ferenc
X3, 40x122 mm



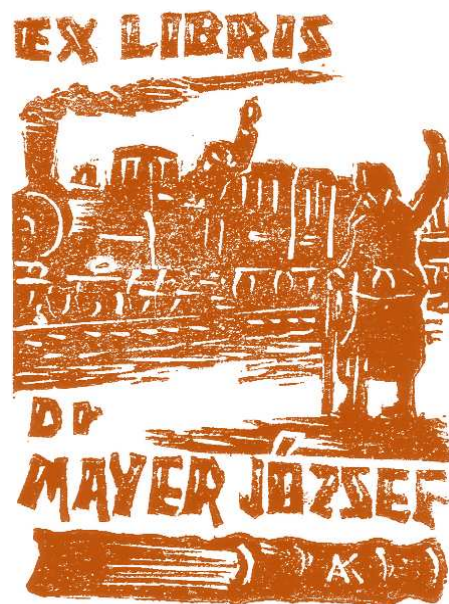
Jiří Bouda 1934–2015
X2, 65x60 mm, 1971



Bedő Sándor 1947–2017
P7, 100x82 mm, 1998



Moskál Tibor 1930
op. 502, X2, 31x92 mm, 1996



Andruskó Károly 1915–2008
X2, 70x50 mm



Malgorzata Korolko
X2, 47x93 mm, 1972

AUGUSZTUS 20.

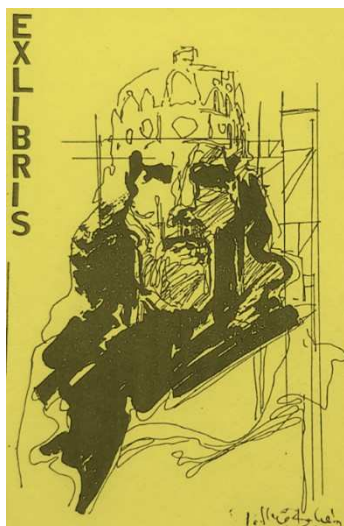


A NEMZET ÜNNEPE

Az egyik legrégebbi magyar ünnepnapunk: Szent István király napja, a magyar államalapítás, és az állam több mint ezeréves folytonosságának emléknapja.



Istókovits Kálmán 1898–1990
Szent István király felajánlja
Magyarországot a Szűzanyának
X2, 145x90 mm



Petkó Balázs
125x77 mm



Istókovits Kálmán: Szent István
a nemzetiségek oltalmazója
75x82 mm



Kékesi László 1919–1993
op. 59, X3, 98x68 mm, 1970



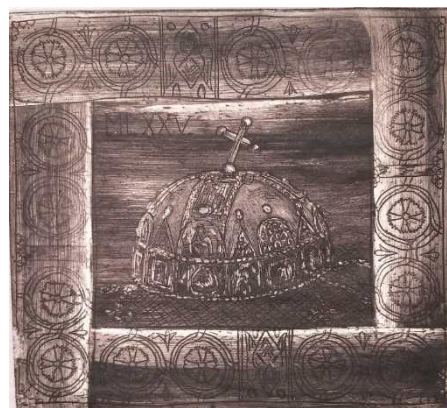
Rev. LEOPOLD MÉSZÁROS O.F.M.
Németh Nándor 1910–1978
op. 171, P1, 90x42 mm, 1965



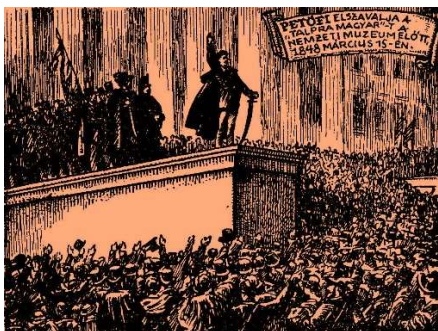
Németh Nándor 1910–1978
op. 241, P1, 109x75 mm, 1969



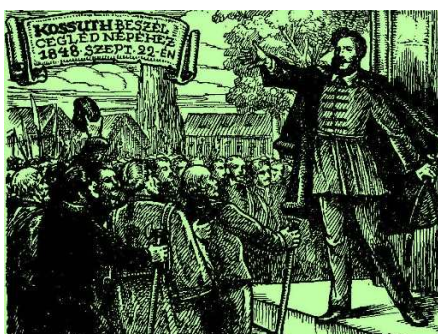
Fery Antal 1908–1994
op. 1911, X2, 114x77 mm, 1988



Stephan Salzer: István király
székesfehérvári szarkofágjának
bevései a koronával
C3, 135x150 mm, 1995



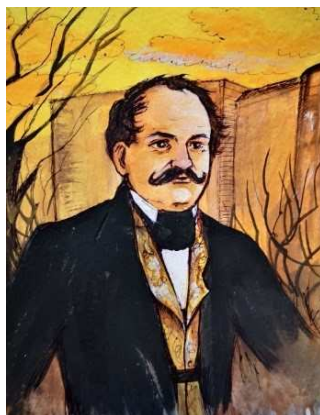
Haranghy Jenő 1894–1951
PI, 73x97 mm



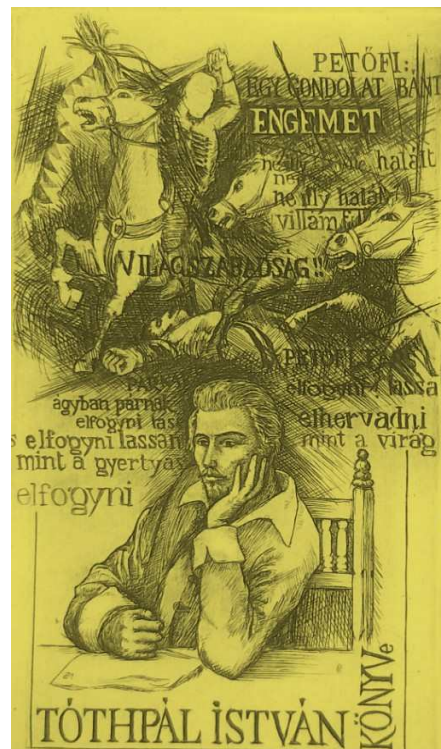
Haranghy Jenő 1894–1951
PI, 75x97 mm

175 ÉVE VOLT A PÁKOZDI CSATA

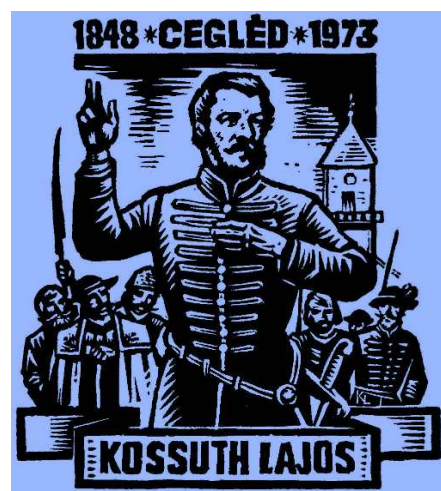
1848. szeptember 29-én, a Székesfehérvár központtal zajló hadműveletek részeként, a Velencei-hegységben található Pákozdi-Sukoró-Pátka háromszögben vívott csatában MÓGA JÁNOS altábornagy seregei vereséget mértek a Jellasics József horvát bán által vezetett seregére. A pákozdi csata egyik érdekessége abban állt, hogy mindkét oldalt császári királyi tisztek, tábornokok vezényelték, akik meggyőződéssel vallották: a parancsok szerint járnak el. Bécs nem foglalt egyértelműen állást a magyar-horvát konfliktusban, ezzel megfosztotta a hadsereget, s végső soron minden katona saját lelkiismereti ügyévé tette, hogy miként értelmezi az uralkodóra, illetve a magyar alkotmányra tett esküjét. A csata sem méreteit, sem a veszteségeit tekintve nem tartozott a szabadságharc nagy csatái közé, következményei azonban a magyar függetlenségi harc továbbélése szempontjából felbecsülhetetlenek voltak. A győzelem jelentős katonai következményein túl erkölcsi, politikai hatása miatt vált a MAGYAR HONVÉDELEM JELKÉPÉVÉ.



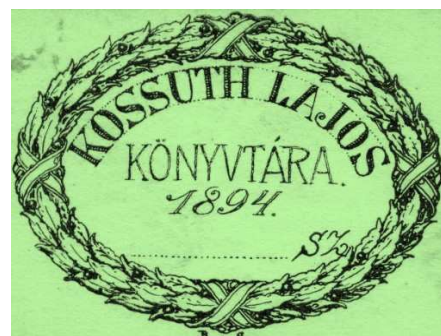
MÓGA JÁNOS 1784–1861
császári-királyi altábornagy, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc első szakaszában a magyar hadsereg fővezére



„Fut Bécs felé Jellasics, a gyáva,
Seregének seregünk nyomába”
Vén Zoltán 1941. augusztus 14.
C2, 123x70



Kékesi László 1919–1993
op. 85 (74), X3, 96x84 mm, 1973



Ismeretlen R.A.
43x53 mm, 1984

KATONA CSABA

„NAGYAPÁM” emlékezés Katona Gáborra

A Kisgraffika 1998. évi 2. száma adta közre az alábbiakat: „Szomorú szívvel kaptuk a hírt, hogy április 9-én, Nagycsütörtökön eltávozott az élők sorából a magyar exlibris-gyűjtők doyenje, mostanáig legidősebb tagja, a 92 éves Katona Gábor.”



Fery Antal, X2, 82x70 mm, 1973

Nagyapám, elfogultság nélkül mondhatom, végigélte a 20. századot, az 1970-es évektől pedig kiemelkedő szerepet játszott az ex libris hazai, sőt nemzetközi történetében. Jóllehet, gyűjtői érdeklődése jóval korábbra datálható.

1906. február 2-án született Esztergomban, apai részről szlovák származású polgári családban. Nagyapja Kabina Ferenc (František Kabina) a szlovák nemzetiségi küzdelem ismert képviselője volt, édesapja, Katona Sándor Esztergom jó nevű ügyvédje. Őt az őszirózsás forradalom idején a városi Nemzeti Tanács elnökévé választották, ezért a család valamennyi tagja, így az akkor tizenhárom éves Gábor, házi őrizetbe került a Tanácsköztársaság alatt. Mindez nem akadályozta őt abban, hogy 1924-ben az esztergomi bencés gimnáziumban leérettségizzen, majd tanulmányait a budapesti egyetem jogi karán folytatta, másodéves korától katonahallgatóként. A diploma megszerzése után édesapjánál volt ügyvédjelölt, majd önálló ügyvédként tevékenykedett Esztergomban. Részt vett a város kulturális életében, elsősorban, mint az esztergomi 14-es számú Öreg Holló cserkészcsapat egyik vezetője. Személyesen ismerőse volt gróf Teleki Pálnak, a város művészeti életének vezéregyéniségei közül Bajor Ágoston (Bayer Gusztáv) festőművésznek és Babits Mihálynak (aláírása a mai napig olvasható Babits esztergomi házának tornácán). A két háború között alapítója volt az Esztergomi Tenisz Egyletnek, kezdeményezője a cserkész csónakház létrehozásának, rendezője az öregcserkész báloknak, sítábort vezetett Ausztriában, kajakon megtette a Rajnán a Schaffhausen–Köln, illetve a Passau–Siófok útvonalat. Ausztriában cserkész biciklitúrát vezetett, és

megmászta a Dachstein, az Olperer és a Grossglockner csúcsokat. Írásaival jelentkezett a városi lapokban, szerkesztésében jelent meg a cserkészmozgalom több kiadványa.

Bejáratos volt a Lepold Antal kanonok vezette, a Várhegyen folytatott ásatásokra, a középkori királyi palotáról több dokumentumértékű fényképet készített. Sikereket aratott amatőr színészként, a második Magyar Műkedvelő Olimpiáson ezüstérmet kapott a *Fruska* c. darabban nyújtott alakításáért.

De ekkor alakult ki az ex librisek iránti érdeklődése is. Ahogy ő maga mondta Szászné Gosztonyi Marának, kedves gyűjtőtársának a Kisgraffika 1997. évi különszámában: „Esztergom szellemi és művészeti életének két kovásza [...], Holló Koméi és Einczinger Ferenc bankpénztáros, első találkozásunkkor meghívtak az esztergomi gyűjtők közé. Ők a város első számú exlibris-gyűjtőinek számítottak. Indításként kaptam tőlük 43 darab ex librist.”

Gróf Teleki Pál kérésére – akivel a cserkészlet országos vezetőjével került kapcsolatba – elvállalta a kormánypárt kerületi titkári posztját, de a posztról a háborúba belépéskor lemondott. Tartalékos huszártisztként részt vett az erdélyi, a kárpátaljai bevonuláson és a délvidéki harcokban, ezek során több kitüntetést szerzett.

Az erdélyi bevonulás előtt Jászárokszálláson megismerkedett a helybéli Móczár Margittal (Margarétával), akit 1941-ben feleségül vett. A nyilas hatalomátvétel idején több zsidó származású embert mentett meg az internálástól, majd egy lábtörésnek köszönhetően megmenekült a további frontszolgálatától.



Vén Zoltán

1945 végén a komáromi erődbe deportáltak, ahonnan elengedték, ám állandó rendőri felügyelet alatt volt, dacára annak, hogy az általa megmentett emberek kiálltak mellette. 1952-ben lakását elköbölték, tartalékos tiszti rangjától megfosztották és kitelepítették felesége szülőfalujába, Jászárokszállásra, ahol tovább működött ügyvédként. Bekapcsolódott a helyi színjátszók körébe, erre az időre tehető ismeretsége a Jász-Faragó Sándor grafikusművésszel. 1956 októberében a helyi forradalmi események egyik vezetője volt, ami miatt Jászberénybe, majd Szolnokra vitette a hatalom. Véresre verték, az ellene folyó perek idején börtönbe zárták, majd bevonták ügyvédi oklevelét. Idővel elhagyhatta Jászárokszállást, Budapesten vállalt munkát, mint csapos, az Úttörővasút Ságvári ligeti megállójában, aztán a Nyugati, majd a Keleti Pályaudvar restijében. Az 1960-as években Budapestre költözött. Ekkor a tatabányai Volánál lett vállalati jogtanácsos nyugdíjazásáig.

1970-ben a nemzetközi ex libris-kongresszus Budapesten volt, ez felélénkítette gyűjtőtevékenységét. Belépett a Kisgrфика Barátok Körébe, amelynek hosszú ideig elnökségi tagja volt. Ettől kezdve, kettő kivételével, valamennyi FISAE-kongresszuson részt vett, utoljára 1994-ben, Milánóban és 1996-ban Chrudimban, utóbbin túl a 90. életévén.

Kanadában élő cserkészársával, Szentkuthy Gyulával alapítványt hozott létre Pannonhalmán volt cserkészparancsnokuk, Mattyasovszky Kaszsián emlékére, amelynek kamataiból a fizikában, illetve irodalomban kiemelkedő eredményt elért végzős tanulókat jutalmazza a bencés gimnázium. 1988–1989 során részt vett a Cserkészszövetség újjáalapításában, Teleki Pál sírjának újraavatásakor ő mondta előre a cserkészeskü szövegét. 1991. október 23-án az állam emléklappal ismerte el 1956-os helytállását.

Tagja volt a Magyar Huszártisztek Világközösségének, valamint a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetségének is. Mint nemzetközileg ismert és szeretett ex libris gyűjtője hunyt el 1998. április 9-én Budapesten, sírja Jászárokszálláson található. Gyűjteménye halálakor pár lap híjával 31 ezer darabot tett ki, a nevére és családtagjai nevére készült lapok száma 122 volt. Kiemelten gyűjtötte a hajós, a címeres és az aktos lapokat. Számos cserepartnere volt, közülük bő félszáz gyűjtővel volt állandó kapcsolata.



*1984 Weimar, Nemzetközi Ex libris Találkozó
Rácz Mária, Nagy László Lázárné Piroska,
Katona Gábor, előttük Lippóczy Miklós*

Élete vége felé gyűjteményéből önálló kiállítás készült Ürmös Péternek köszönhetően, amelynek Pápa adott otthont 1997 őszén. Az ötlet jogosságát jelzi, hogy 1998-ban Hatvan, 1999-ben Budapest, majd Szeged is fogadta a gyűjteményt. Ürmös Péter így emlékezett ennek előkészítésére: „Nagy figyelemmel javígtatta a katalógus korrektúra-példányát, s végre én is elkészültem a paszpartúzás munkáival. Sietve vittem a Maros utcába. Valahogy úgy éreztem magam, mint zsúrizés előtt. Feledhetetlennek érzem azokat a pillanatokat, amikor ő is először látta meg kiállításra kész állapotban a hosszú évek alatt összegyűjtött kedves lapokat. Először tablóként nézte át, majd a tablókat szétrakva sétált a képek előtt. Jóleső megelégedettség sugárzott róla, amint a képeket vizsgálta. [...] Végignézve valamennyit, tekintete örömet és megnyugvást sugárzott. Én is megnyugodtam, hiszen a „zsúrizás” sikerült. Ugyanezt az örömet olvastam ki a szeméből Pápán az Esterházy kastélyban, a már megrendezett kiállítás megnyitásakor. Méltán lehetett büszke a gyűjteményére, hiszen e műfajnak a nemzetközileg elismert legjobbait sikerült megnyernie a saját nevére metszett lapok készítéséhez.”

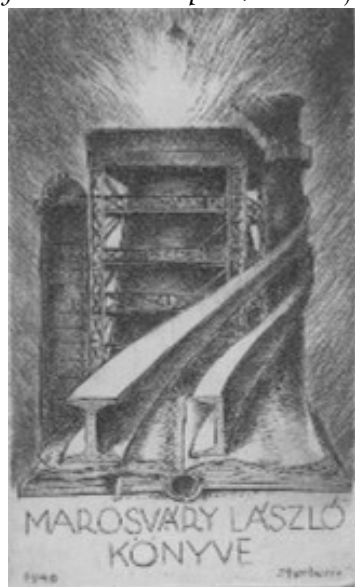
A fenti citált sorok több mint negyed évszázadosak. Katona Gábor immár 25 éve nincs közöttünk fizikai valójában. Remélem, és hiszem, hogy csak úgy, hiszen sokan emlékeznek rá, gazdag gyűjteménye révén pedig maradandót alkotott a kisgrafikák és ex librisek kapcsán is.

Dr. Ifj. SARKADY SÁNDOR

Marosváry László és családjának Sterbenz Károllyal való barátsága

Marosváry (Mikulecz) László (1918-2012) Ózdon született. Mérnöki végbizonyítványát 1941-ben vehette át Sopronban a műegyetem kohómérnöki karán. 1944-ben Sterbenz Károlytól rendelte meg szolidan kedves, de kifejező ex libriseit. Az elsők: élükre állított könyvek borítóján írópenna, bányászkalapács és banyaék: P1 46x27 mm. A második: a tulajdonos kezdőbetűin peckesen lépdelő fekete macska: P1 46x22 mm. 1947-ben Sterbenz az ifjú mérnököt alkalmi kisgrafikai levéllel köszöntette, amikor a házaspárnak megszületett első leánygyermekük Marosváry Ágnes.

Az 1944-ben elkészült a Marosváry ex libris pár, Sterbenz saját ex librisével díszített játékos levele, abban alkalmi kisgrafikai rajzaival 1947. január 29. A kedves rajzos köszöntő saját olvasatunkban így szól: „A gólya hozta kisleányhoz a diósgyőri kohómérnöknek teljes szívből gratulál, és a jó Isten bőséges áldását: bort, bűzát, békességet és további jó sikereket kíván az egész Sterbenz család és háza népe különösen Sterbenz Károly festőművész. Sopron, 1947. jan. 29.” (Marosváry archív.)



Az ózdi kohászatban, majd 1948-tól 1978-ig a diósgyőri hengerműben vezetőmérnökként dolgozó Marosváry Lászlónak az ózdi kohóból nyitott könyvre kúszó I és U szelvényű acéltartókat ábrázoló nyomtatott ex librise kifogyott. Ezért Marosváry 1952-ben, levélben fordult barátjához Sterbenz Károlyhoz, annak újbóli nyomását kérve tőle.

A kohómérnök felelősségteljes munkájára és az olvasás szeretetére is utal (C3, 87x53 mm, 1946)

A Rákosi korszak rányomta bélyegét Sterbenz baráti, de egyben biztató válaszára. Ebből a kiemelt részlet: „Exlibrised lemeze tényleg meg van még, és így a levonatoknak semmi akadálya. Csak a papír meg a festék körül van némi baj. T.i [Tudniillik] nincs. Annyit azonban még össze tudok hozni, hogy barátaim szükségletét ki

tudjam elégíteni... egyenlőre...” (Sterbenz Károly levele Marosváry Lászlónak 1952. febr. 29. – Marosváry István archív. Sterbenz leveléből megtudhatjuk, hogy 1952-ben a művész levonatónként 1 Ft-ot számolt fel. És nincs sem éjele, sem nappala Rákosi elvtárs születésnapját kötelezően ünneplő vállalatoktól. Felajánlási albumok címlapjának rajzolása, és a soproni Vasárutya díszleteinek elkészítése lekötik minden energiáját.)



A magyar és világirodalom remekeinek allegorikus ábrázolása (C3, 100x80 mm, 1948)

A következő családi vonatkozású ex librisről: Marosváry László legkisebb leánya Marosváry Mária Judit kisgrafikája. Az édesapa díszes 3 kezdőbetűből álló és virágfüzérékkel díszített ex librist készíttetett a mesterrel. (Az ex librist 500 példányban a Győr-Sopron Megyei Nyomdavállalat (Győr) nyomtatta ki 125 Ft értékben. Így 4 Ft-ba került egy db – a számla és a feladóívénnyel is megőrzésre került.)

Így őrzik a kohómérnök és a festőművész barátságát öt Sterbenz ex libris. (vö. Orbán Anna: Ex Libris Sterbenz (2010) a Marosváry családra vonatkozó ex librisek leírásával és közlésével.)

Köszönöm Marosváry István kohómérnök úrnak, hogy családja itt közölt dokumentumait rendelkezésünkre bocsájtotta. E sorok íróját már évekkel korábban megajándékozta valamennyi ex librisükkel, ami azóta gyűjteményemet gazdagíthatja.

Dr. HORVÁTH HILDA

Krajcsi Tiborné, Klári ajándéka

A közgyűjtemények mindig sokat köszönhetnek a magángyűjtőknek. Volt időszak, amikor természetes volt az adományozás, az arisztokrata és a polgári gyűjtők sokszor éltek is e lehetőséggel. Napjainkban szintén megövegezendő és nemes gesztus, ha valaki műtárgyat, netán egész kollekciót ajándékoz valamelyik közgyűjteményünknek. Jelen esetben az Iparművészeti Múzeum Krajcsi Tibornénak tartozik köszönettel.

Klári pár éve döntött úgy, hogy kisgrafika gyűjteményét az Iparművészeti Múzeumnak ajándékozza. Az ajkai 301. sz. Szakmunkásképző Intézet egykori kiváló tanára nemcsak reál felkészültséggel, hanem hihetetlen human érdeklődéssel, tájékozottsággal rendelkezik. A KBK 1980-ban megalakult ajkai csoportjának oszlopos tagja, igazi kovásza 1985 óta. Felsorolni is nehéz lenne, hány kiállításon szerepeltek grafikái. Ez már csak azért is bajos, mert az ajkai kör – a másik aktív vidéki kisgrafikai csoporthoz, a szegedihez hasonlóan – rendkívül élénk tevékenységet folytat, számos tárlatot rendez, sokféle eseményt szervez.

Klári gyűjteménye átfogó és kiegyensúlyozott. Természetesen megtalálhatók benne hazánk kiemelkedő grafikusainak alkotásai, ugyanakkor áttekintést nyújt a külföldi ex librisekről is, elsősorban az európaiakról, de olykor kontinensünkön túli műveket is lelünk a több ezer darabos kollekcióban.

Hazai és határon túli alkotóktól egyaránt rendelt ex libriseket. Több lapja az általa kiválasztott négy irodalmi mű illusztrációja: Thomas Mann *A kiválasztott* c. kevéssé ismert, döbbenetes erejű regénye, Karinthy Frigyes *A cirkusz* c. nyomasztó álomvilága, továbbá Móricz Zsigmond *Barbárok* c. novellája és Arany János örökérvényű balladái. A nevére készített ex librisek között gyakoriak a zenei témájúak, továbbá többször feltűnik Csondváry alakja.

Klári főként a mélynyomású grafikákat kedveli, de vannak magasnyomású, sőt számítógépes technikával sokszorosított lapjai is. A saját nevére készített lapok fémlemezeit, fadúcait szintén átadta a múzeumnak.

Külön gyűjtői érdem, hogy az ajkai és környéki művészeket nemcsak megbízta megrendelésekkel, hanem velük szoros kapcsolatban van, kiállítások

révén és az Ajkai Grafikai Műhely, továbbá a Magyarpolányi Nemzetközi Művésztelep kapcsán is.

A gyűjtés – szenvedély. Ebben Klári sem ismer tréfát. Végtelen lelkesedés, művészszeretet és széleskörű érdeklődés jellemzi. Élteti a közösséget, segíti gyűjtőtársait, s immár gyarapítja az ország legnagyobb ex libris-kollekcióját.

A gyűjtemény átadása még folyamatban van, hiszen a teljes kollekció darabonkénti listázása, a digitális feldolgozás hosszadalmas örömteli munkát jelent, bár a gyűjtő kiválóan dokumentálta mind az alkotók életét, mind a kisgrafikákat. Külön albumokba rendezte a részére készített több tucatnyi kisgrafikát, néhol a művészekről származó eredeti levelekkel gazdagítva. Ebből például kiderül, hogy olykor meglepő témajavaslatlalt fordult a művészekhez, akik örömmel teljesítették a szokatlan kérést.

*Kedves Klári, nagyon köszönjük,
és jó egészséget kívánunk!*

Pavel Hlavatý:

*Ex libris Krajcsi Tiborné,
C3, 150x98 mm, 1987*



UJSZÁSZI RÓBERT

Nagy Árpád kisgrafikai munkássága (1.)

Nagy Árpád (1894–1959) a két világháború közötti Csongrád – túlzás nélkül állíthatjuk – legjelentősebb, legtermékenyebb és legsokoldalúbb művészként jellegzetes, közismert alakja volt a városnak. Ötvösként, grafikusként, tipográfusként és iparművészeti tervezőként is jelentékeny életművet hagyott maga után. De nem csak Csongrádon volt ismert. Az 1920-30-as években, mint ötvöst ország-szerte számon tartották, a '40-es és '50-es években pedig országosan, majd Európa szerte is ismert és foglalkoztatott grafikus művésszé vált. Emlékezete azonban alig-alig él. Bár oeuvre-je számos ponton ismeretlennek nevezhető, az mégsem állítható, hogy egyáltalán ne foglalkoztak volna vele, ám fajsúlyos, művészetét akárcsak összefoglalóan bemutató munka eddig sajnos nem született.



Nagy Árpád és családja az 1920-es évek végén

Rövidebb írásokban méltatták: Dömötör János művészettörténész, a vásárhelyi múzeum igazgatója kiállítást rendezett 1962-ben, *(Kiállítást rendezett 1962-ben Nagy Árpád tiszteletére.)* Almási Gyula Béla grafikusművész, *(Almási Gyula Béla: Nagy Árpád grafikusművész vásárhelyi emlékkiállítása. Csongrád Megyei Hírlap, 1967. június 17., 7. o.)* Galambos Ferenc kisgrafika gyűjtő, *(Galambos Ferenc: Nagy Árpád. In: A Kisgrafika Barátok Köre jubileumi évkönyve 1959–1969. Budapest, 1969. Galambos Ferenc: Árpád Nagy. En ungarsk exlibriskunstner. Nordisk Exlibris Tidsskrift 1957.; Galambos Ferenc: Árpád Nagy (1894–1959). 1959.)* de sokat tettek apjuk emlékének ápolása érdekében Nagy gyermekei, Emerica, Árpád Dániel és Arisztid, és unokái is. A legnagyobb érdemeket Nagy Árpád „ébresztésében” azonban Rózsa Gábor szentesi helytörténész szerezte. *(Kutatásait összefoglalta alábbi írásában. Rózsa Gábor: Hatvantól a vásárhelyi sírkertig – Nagy Árpád ébresztése. Dél-sziget XIV., 1989., 49-51. o. Nagy opusjegyzékének első felét is elkészítette brossúra szerű (nem hivatalos kiadású) füzet formájában. Rózsa Gábor: Nagy Árpád kisgrafikai alkotásjegyzéke. Szentes, 1994. (Op. 1-230., 1924–1943.)*



Nagy Árpád, op. 127, X2, 58x93 mm, 1939

Összegyűjtötte a hagyatékot, vándorkiállítást rendezett és több helyütt is publikált Nagyról. Munkássága nélkül Nagy Árpádról ma sokkal kevesebbet tudnánk, mint ami rendelkezésünkre áll.

Jelen sorok írója egy kiállítással és három előadással és két cikkel igyekezett hozzájárulni az eddigi munkához. *(Ujszászi Róbert: Nagy Árpád. In: Tóth Attila – Ujszászi Róbert. Képzőművészet Csongrádon. Csongrád, 2015., 30-31. o.)*

Életút dióhéjban

Nagy Árpád 1894-ben született Hatvanban, református családban. Édesapja vasúti tiszt volt, ezért igen sokat költözött gyerekkorában családjával együtt és későbbi élete folyamán is (mintegy harminc helyen lakott hatvanöt év alatt). Bár a művészet felé húzta volna szíve, atyai nyomásra végül műszaki tanulmányokba kezdett.

A németországi Mittweida-i műszaki főiskolán szerzett diplomát, ám elhelyezkedni már sajnos nem tudott, kitört az I. világháború és ő is behívót kapott. Orosz fogságba került, 1918-ban tért csak haza, megismerkedett a csongrádi családból származó Urbanitzky Júliával, akit elvett, így került Csongrádra, ahol is jegyzői állást vállalt.

A Tanácsköztársaság időszaka után – mivel nem hagyta ott állását – mit „elhajlót” nem látták szívesen. Ezután iratkozott be az Iparművészeti Főiskola ötvös szakára (fontosabb tanárai Helbing Ferenc, Lux Elek és Csajka István voltak). A '20-as évek elején születtek gyermekei, akik nevelésére mindvégig különösen nagy figyelmet fordított.

Piroska János külön művészházat hozott létre számára a harmincas évek végén, ami jól mutatja megbecsültségét. Piroska leváltása után azonban nem kedvezett Nagynak az új csongrádi városvezetés stílusa, a művészházat elveszítette, így a '40-es évek legelején Hódmezővásárhelyre költözött, ám 1945-1954 között szinte évről-évre továbbállni kényszerült, míg végül újra – immáron véglegesen – Vásárhelyen telepedett le, igazi békét és nyugalmat találva, minden energiájával az alkotásra koncentrálni.

Telve reményekkel és megbízásokkal, nemzetközi viszonylatban is ígéretes kisgrafikai karrier előtt állva Hódmezővásárhelyen hunyt el 1959-ben.

Bár ennél sokkal több tudható Nagy Árpád életrajzáról, itt most bővebben nem térek ki részletekre, főként, hogy felnőtt életének legfontosabb memóriáit kisgrafikái egyedülálló jelleggel rögzítik, szinte mint képes krónika mesélnék viszontagságairól.

Ötvös életműve

Bár a főiskolán csak 1924-ben végzett és ötvösséggel csak 1944-ig foglalkozott (tehát mindösszesen 20 éven keresztül) egyes források szerint mintegy 2000 darab ötvöstárgy került ki a keze alól, úgy, hogy a mondott időszakra esett az első nagy gazdasági világválság is, amely időszak nem különösebben kedvezett a megrendeléseknek. (Valószínűleg ez a szám kissé túlzó, de nagyságrendjét tekintve minden esetre helyes lehet.)

Nagy Árpád igen kicsi, alig néhány szerzőből álló műhellyel kezdte meg a működését, amelyet szisztematikusan fejlesztett az idők során. Mindvégig szerény körülmények között dolgozott, de a szűkös lehetőségek ellenére is igyekezett a maximumot nyújtani mind szakmai, mind pedig művészi szempontból. 1944-ben már Hódmezővásárhelyre költöztetett műhelyét a megszálló szovjet csapatok földúlták.

Tervei és kevés fennmaradt műve alapján az ötvösség minden ágában otthonosan mozgott, de elsősorban italoskészletei, asztali dísz tárgyai a legjellemzőbbek. Ötvös alkotásainak legnagyobb része a Szentesi Református Egyházközség ún. Kügyi Virágh-féle hagyatékában őrződött meg. Összesen négy ezüstkészlet maradt ebből az anyagból az utókorra. A készletek mindegyik darabja egyedi tervezésű, teljesen önálló kézimunka az összes szett. Mindegyik áttört, gazdagon vésett és cizellált, domborításokkal, kispasztikákkal és egyéb különlegességekkel dúsan ékesített, főként art deco és szecessziós elemeket mutató készlet.

Ebben a kollekcióban megtalálható egy a János Vitéz jeleneteivel illusztrált, kilenc darabból álló üvegbetétes teáskészlet (tálca, hat pohár, cukortartó és fődéle), egy tizenöt darabból álló ugyancsak üvegbetétes, a művészeteket és a sportot szimbolizáló kávékészlet (hat csésze és csészealj, teáskanna, cukortartó és tálca). Továbbá egy féldrágakövekkel ékített röviditalos készlet, amelynek minden kupicája azonos formában, de teljesen más stílusban készült (egy tálca, hat pohárka fődéllel, egy ötvösművel díszített üveg), valamint egy vadászmotívumokkal ékített, három régi ezüstpénz befoglalásával készített hét darabos kispasztikákkal bőven ellátott dohányzókészlet. (A négy készlet összesen mintegy hat és fél kilogramm 800 ezrelékes finomságú ezüst felhasználásával készült.)



Ezen fölül – többek között – ismert egy sárgaréz löveghüvelyből vésett allegorikus jeleneteket mutató vázája, a Zsidó Múzeum gyűjteményében őrzött ezüst szerkehely, valamint a csongrádi református templom ezüsből készített tálja (K. Nagy József lelkész negyedszázados papi működése emlékére), illetve az itt látható szép szentesi iparosok serlege. Nagy Árpád egyik legjelentősebb ötvösmunkája minden bizonnyal a Roch Mihály ötvösművésszel közösen készített díszobeliszk lehetett, amelyet a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége számára alkotott mintegy 25 kiló ezüst és 5 kiló arany felhasználásával. Az alkotás a II. világháború alatt elveszett, fényképe azonban fennmaradt. Több ötvös-alkotásán, de különösen is a János Vitéz jeleneteit földolgozó teáskészlet tálcáján, illetve az allegorikus kávékészlet sportjelenetes csészealjai is föltűnnek olyan jelenetek, amelyeket igen pasztikusán, medalionformába illő módon fogalmazott meg Nagy Árpád.

Mindez jól mutatja, illetve jelzi előre pasztikai munkásságának érmészeti vetületét is, hiszen innét már csak egy lépés volt az önálló érem vagy plakett formában történő alkotás.

Nagy Árpád két évtizedes ötvösművészi működéséből érmészeti tevékenysége csak egy rövidebb időszakot jelentett. Egyik legkiválóbb és legelső alkotásai közé tartozó műve a Piroska István (1886-1912) festőművészről posztumusz készített érme. 1927-ben a Szentesen megrendezett Tiszavidéki Mezőgazdasági- Ipari- Kereskedelmi- és Kulturális Kiállítás tiszteletére is készített egy érmet (amely tárlatnak egyébként számos alkotásával maga is kiállítója volt, *(A Tiszavidéki Mezőgazdasági, Ipari, Kereskedelmi és Kulturális Kiállítás útmutatója. Szentese, 1927.)* sőt ötvösalkotásait aranyéremmel jutalmazták. *(Csongrádi Újság VI., 124., 1927 okt. 11., 1. o. Csongrádi Újság VI., 124., 1927 okt. 11., 1. o.)*

Egyik legerősebb éremalkotása az 1931-ben készült önportréja. A kis alakú, négyszögletes plakett profil önarc képe a legjobb magyar éremművészeti hagyományokhoz csatlakozik. A szinte akadémikus mintázást azonban Nagy Árpád több helyütt is lágyította. A pasztika magas, de nem féldomborműszerű. A szenvtelen, feszes fogalmazás helyett itt egy sokkal emberközelibb arc mászt láthatunk. Az érzékszervek és a haj esetében érvényesült a pasztikuság, az arcél részletei azonban nem mutatnak

nagy síkbeli eltéréseket, szinte lehetetlen finoman mintáztak. A nyugodt vonalak rendjébe azonban némi melankolikus íz is vegyül. (Ezt a jelen pillanatban egyetlen példányban ismert plakettet azonosították korábban Petőfi portréként, Nagy Árpád fülének jellegzetes formája – amely a főntebb közölt családi fotón is látható – egyértelművé teszi azonban az azonosítást.)

A cserkész tízparancsolatot bemutató 12 darab-
ból álló terrakotta plakettsorozata is jól mutatja,
mint éremművész is kiválóan megállta a helyét. A
széria elkészítésének az 1933-ban Gödöllőn meg-
rendezett cserkész világtábor adta az apropóját. Ép-
pen ezért is nem csak tíz darabból áll a sorozat, ha-
nem készült két kísérőplakett is, amelyek a sor nyitó
és záró darabjaiként értelmezhetők. A sorozatot
Dósa Sándor szentesi keramikumművész kivitelezte
préseléses technikával. Ismert natúr és festett válto-
zata is (néhány darab mintha vékony mázzal fődött
volna). Eddig mintegy két teljes sort és féltucat ön-
álló példányt sikerült föllelni. A széria két darabja
ismert bronzból öntött verzióban is, lehetséges,
hogy a teljes sor elkészült fémbe, ám a példányok
jelen pillanatban lappanganak. (Látható, hogy ezek az
érmek gyakorinak semmiképpen sem nevezhetők.)

Ismert végezettel egy nagyméretű sík gipszfara-
gása is Kunszeri Béla portréjával, amelyet 1926-ban
készített. A plakettet viszonylag alacsony plasztika-
jű relief jellemzi, ennek ellenére erős térbeli ha-
tást ért el a művész. A karakteres, naturális, enyhén
félprofilból ábrázolt portré hangsúlyai legmarkán-
sabbban az arcon és a vállöv lemetezett részletein je-
lennek meg.

Ugyan nem tartozik szorosan Nagy Árpád művé-
szetének elemzéséhez, de mégsem mehetünk el két
fia életműve mellett, akik bizonyos szempontból
apjuk szellemiségét vitték tovább a maguk sajátos
módján. Ezért röviden érdemes róluk is megemlé-
keznünk. Nagy Árpád Dániel (1922-1985) kivált-
képpen rézmetszésben ért el komoly eredményeket,
s korának egyik legkeresettebb hazai mestere volt.
Bár aprólékos munkamódszere nem tette lehetővé,
hogy nagyszámú lapja készüljön, így mintegy 260
grafikát alkotott, s lényegében csak kisgrafikákat
metszett, többnyire klasszikus, akadémikus stílus-
hoz közelítő modorban. Nagy Arisztid (1924-1974)
jóval kevesebb, alig 140 kisgrafikát (leginkább fa- és
linóleummetszetek), némi szabadgrafikát alkotott,
továbbá több száz festményt, amelyek nagy része
azonban sajnos nem maradt fenn, vagy legalábbis
lappang. Egyedi világát inkább a modern törekvések
ihlették meg. (Ujszászi Róbert: Nagy Árpád Dániel. In:
Tóth Attila – Ujszászi Róbert. Képzőművészet Csongrádon.
Csongrád, 2015., 223-224. o.) (Folytatjuk)

ÜRMÖS PÉTER

Formakapcsolatok

ANTALNÉ TARI ZSUZSA KIÁLLÍTÁSA

Törökbálint

Szeretetláng Községi Ház, 2023. május 9.

*Tisztelettel köszöntöm kedves Vendégeinket,
Érdeklődőket és Művészetbarátokat!*

Egy olyan átfogó gyűjteményes kiállítást láthatunk,
amely Antalné Tari Zsuzsa professzionális alkotói
területéből mutat be példát, valamint az ehhez kap-
csolódó társművészeti tevékenysége során készült
műveit tárja elénk. Mint építész nem kell bemutat-
nunk őt, hiszen az itteni Szeretetláng Községi ház
udvari traktusának a kialakítása is a nevéhez fűző-
dik. A kiállítás méltatása során felvetődő összefü-
gések kapcsán néhány gondolatot szeretnék meg-
osztani Önökkel. A tárlat rendezésekor nem a mű-
faji azonosság szerint kerültek a falakra a képek, ha-
nem tematikai egységek, valamint a kiállítótér tago-
lása szabta meg a művek helyét.

Antalné Tari Zsuzsa építészeti tevékenységének
gyöngyszemeiből válogatott tablók kerültek a fő-
falra. Pár éve adták át Kiskörei Nyaralóhajózási Ki-
kötő épületét és kilátóját, amely Péter fiával való
közös tervezés által valósult meg. A tablón a projekt
tervei mellett az elkészült épületek, valamint kör-
nyezetük fotói láthatók. Szakmai elismerésként és
méltatásként egy ismertetés jelent meg a Magyar
Építőművészet 2022. 5-ik számában erről a munká-
ról. Mellette kétoldalra került a Törökbálinthoz tar-
tozó Égettvölgy területére álmódott közösségi hely
és kápolna koncepcióterve és látványterve, amely
érzékletesen szemlélteti azt, hogyan nyer testet és
formát az építészeti gondolat. Ha elolvassuk a tab-
lók feliratait, bepillantunk ebbe a nagyszerű al-
kotói folyamatba. A kiskörei tablótól balra Kós Ká-
roly jellegzetes sztánai Varjúvárat láthatjuk. Ezáltal
átlépünk a festészet világába, és egy kis ízelítőt ka-
punk Erdélyország csodálatos milliójából. A Varjú-
várat és a csokorba rendezett többi erdélyi motívu-
mot megörökítő festményekkel – amelyeket Malo-
nyai Dezső néprajzi gyűjtései inspiráltak –, az ősi
építészeti és népművészeti örökség, valamint forma-
világ előtt tiszteleg az alkotó, egyfajta újraértelme-
zés és újbóli átélés keretében.

Rátérve a festészetre, amelyet Rafael Alberti Mo-
relli (1902-1999) „a szín és vonal költeményeként”
apoztrofál, és amelyben érvényüket veszti a mű-



szaki ábrázolás szabályai, az egzakt paraméterek helyett a nehezen definiálható érzelmi attitűd irányítja az alkotót. Az ecsetvonalak nem a kótavonalak logikáját, illetve rendszerét követik, mert azokban nincs logika, hanem erő, gesztus, érzés és lelkület... Nincs az a számítógép vezérelte színtervező program, amely felülírná Van Gogh (1853-1890) pasztózus ecsetkezelését, David Alfaro Siquerios (1896-1974) gigantikus falképeit, vagy kortárs művész vakolókanállal „festett” falméretű, reliefhatású tájképpaneljeit. Szemben a felsoroltakkal hagyományos természet utáni festészet minden modern és agresszív behatás ellenére őrzi pozícióját, létjogosultságát és népszerűségét.

Antalné Tari Zsuzsa is ezt az utat követi. Megszabadulva a szigorúan kötött ábrázolási rendszerektől, számára kimondottan szabadságélmény megfesteni egy virágcsendéletet, egy enteriőrt vagy tájrészletet. Ahogy a festmény főszereplőjévé emel egy virágot, hagymát, üveget, az egyúttal a formakeresés és megismerés forrása. Az általánosítás szintjére emelve pedig eljutunk a formateremtés, vagy a design filozófiájának gyökereihez. A forma újjáalkotásának és újraálmodásának szép példaként szemlélhetjük a két mázas kerámiatálat. Visszatérve a festményekhez, megállapíthatjuk, hogy Antalné Tari Zsuzsa biztos kézzel műveli a festészeti technikák mindegyikét. Vonatkozik ez a Napraforgós csendéletre (Homage a Van Gogh - kérdőjellel), a Gombás kosárra, vagy a Szénakazlak című képekre. Alberti költői megfogalmazása itt tetten érhető a színek és vonalak vonatkozásában. A csendéletek vagy enteriőrök akár olajjal, akár akvarellal készültek, a koloritás megélését és kifejezését szolgálják, végsőképpen pedig a léleknevelés eszközei. Végigjárva ezt az utat, eljuthatunk szakrális

szférákba, bizonyítja ezt az Árpád-házi Szent Margitot ábrázoló pasztellképe, aminek installációját üvegfestéssel gazdagította. Az ilyen szellemi magaslatnak az apropóján kell szót ejtenünk az európai kultúra egyik legnagyobb hatású művészeti áramlatának, a reneszánsznak a szülőhelyéről, Toszkánáról. A főfallal szemben került bemutatásra ez a tematikus egység, amelynek darabjai

a varázslatos olasz táj az igézetében születettek. A középkori szárnyasoltárok triptichonos szerkezete a múlt festészeti tradícióit idézi, ugyanakkor mindhárom részben a jelenkori toszkán táj mutatkozik meg folytatólagosan, úgy, hogy a San Gimignano fő motívuma a szokásos centrális komponálást elhagyva a jobboldali képre került.

Az összes kép között ennek a hármasképnek az atmoszférája a legegységibb, ami az olajfestés módjából adódik, és ez könnyen megragadja a nézőt. A kisebb képek között a derűs színvilágú „San Gimignano” másik változatával találkozunk, illetve a „Levendulamező kisvárossal” pedig a címéből adódóan kékek dominanciájával tűnik ki. Mindegyik könnyed eleganciával megfestett akvarell, egyúttal a karakteres tájspecifikumok kifejezője.

Végezetül, hogy a grafika műfaja se maradjon ki, a Szénakazlak feletti tollrajzot említem. Témája szerint tájkép, de alaki viszonylatban több annál. Itt a korábban formaismereti szempontból felvázolt alkotói folyamat szintézisét látjuk. Az alkalmazott vonalrendszer nemcsak a tájformák változatos felületi játékát adja, hanem sűrűségével, mintegy vonalraszterként szövetté válva új felületi minőséget hoz létre. Így jutunk el a csendéletek által megismert formaanalízistől a szintézis által lehetővé váló absztrakcióig.

Antalné Tari Zsuzsa építészként a környezettudatos jövőnkért munkálkodik, festőként pedig a minket körülvevő környezetünk szépségeire és értékeire irányítja figyelmünket. További inspiratív alkotómunkát kívánok Neki, hozzá pedig sok energiát és jó egészséget!

Tisztelt Hallgatóság!

Megköszönve megtisztelő figyelmüket, a kiállítást ezennel megnyitom!

PADNÉ SZABÓ MÁRIA

VONALAKBÓL ÉPÍTÜNK

című kiállítás nyílt
AJKÁN A VÁROSI MÚZEUMBAN
2023. május 18-án
PADNÉ SZABÓ MÁRIA
GRAFIKAI GYŰJTEMÉNYÉBŐL

Szeretettel köszöntöm kedves barátaimat, ismerőseimet, érdeklődőket, mindazokat, akiket kíváncsivá tett a szokatlan cím, ezért eljöttek, hogy közösen oldjuk fel a rejtélyt.

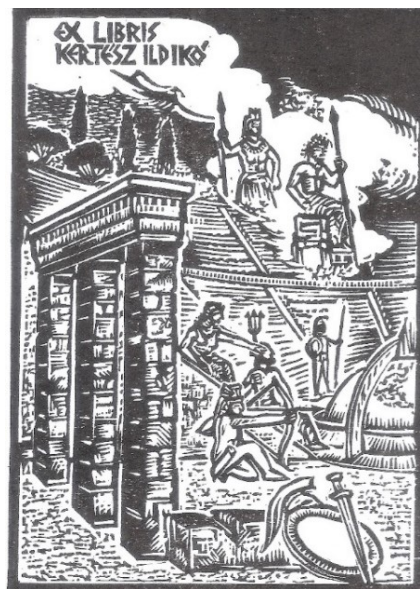
Mindenki épít valamit. A kisgyermek kockákból tornyot, ami nem túl hosszú életű. A nagyobbak Legóból bármit, amit már megőriznek egy ideig. Az ifjak felépítik magukat, – terveket szőnek, célokat tűznek ki. Ezek közül lesznek, amik légváraknak vagy kártyaváraknak bizonyulnak és összedőlnek, de az életképesek megvalósulhatnak.

Szerencsésnek érzem magam azért, mert felépített terveim jórészt megvalósultak. Nekem való hivatást gyakorolhattam otthon és munkahelyemen egész életemen át. Építgethettem kisebb-nagyobb gyerekek személyiségét, tudását, miközben én is sokat tanultam. Biztosan elfogultan, de úgy gondolom, hogy tantárgyam, a történelem a legátfogóbb, összegző humán tantárgy az iskolában. Foglalkozunk *térrel és idővel*, próbálunk belelátni a *gazdasági* fejlődés folyamatába. Felismerjük, hogy a *társadalmakat* alakító embercsoportok folyamatos küzdelme teszi lehetővé, hogy elfogadjuk, sőt elismerjük egymás eredményeit, de okulunk a hibákból is. Jó lenne, ha azt is megértenék a tanítványok, hogy a *politikát* mi is alakíthatjuk, ha ehhez elég okosak és bátrak vagyunk. Végül minden történelmi kornak van sajátos *kultúrája*, ami az adott időszak emberének szellemi fejlettségét tükrözi. Éppen ezért a kultúra végtelenül változatos. Mindennapi életünktől a világmegváltó szellemi termékekig ide tartozik a viselkedéskultúra, lakáskultúra, építészet, szobrászat, festészet és grafika, az iparművészet, vallás és filozófia, természet- és társadalomtudományok, irodalom, film, színház, zene, tánc... Mindenki műveli valamelyiket. Tanulja, alkotja, tanítja.

A szerencsésebbek hobbiként űzik. Táncolnak, fotóznak, rajzolnak, gyűjtenek, amivel kikapcsolódnak, szórakoznak, pihennek. Én a gyűjtők közé tartozom. *Egyenes és ívelt vonalak művészi elrendezésével készült grafikákat* készítenek nekem művészek, és cserélek másokkal. Olyanokat, amelyek alkotója a *vonalak* hosszával, vastagságával, kitöltöttségével, egyenle-

tességének mértékével, egymáshoz való viszonyával olyan rajzokat készít, amivel tartalmat, mondanivalót fejez ki, ezzel gondolatokat ébreszt a szemlélőben.

Összegyűjtött grafikáim közül gyűjtőtársaim segítségével azokat válogattuk ki, amelyek az épített környezetünkkel kapcsolatosak. Valószínű, az ősember is épített valamit, ha nem talált barlangot. Az ő alkotása azonban nem maradt fenn, mert nem tudott még tartós anyagokat használni.



Ürmös Péter, op. 151, X3, 105x74 mm, 1997

1. tabló: Az ókorból viszont maradtak kelta épületek, egyiptomi szentélyek és piramisok, görög és római középületek, amelyekről készültek *ex libris*-ek, apró könyvjegyek. – 2-3. tabló: Időrendben haladva magyar várakat láthatnak, amik a középkorban épültek, de tulajdonosaik később átépítették azokat. – 4. tabló: Különleges templomokkal folytatjuk. Attól érdekesek, hogy pl. Johann Sebastian Bach volt a kántora (Lipcse), vagy az egyik legismertebb búcsújáró helyünk (Csíksomlyó), vagy épségben látható zsinagógánk (Szombathely). – 5-6. tabló: Érdekesek azok a grafikák is, amiken a művész a templom mellé egy jelképet is rajzolt. Vízköpt, kecskét, bárányt, freskótöredéket, védőszentet, címet. – 7. tabló: Külön tablóra kerültek a falusi kistemplomok. – 8. tabló: A templomok mellett kolostorokat, várakat is láthatnak a magyar kisvárosok című tablón. – 9. tabló: Pápa különösen sok grafikán szerepel. – 10. tabló: Kilépünk az országhatáron túlra is, Ürmös Péter grafikusművész látószögéből szemlélhetünk olasz, spanyol, német, belga és cseh városképeket, majd kitekintünk (11. tabló) keletre is. – 12-13. tabló: Nem maradhatnak ki az iskolák és középületek sem. – 14. tabló: Ha elég érdeklődők vagyunk, beléphetünk egy-egy kapun, hogy néhány

épületbelső, csúcsíves mennyezetet, tartóoszlopot, szépséges lépcsőházat vagy díszkutat is lássunk. – 15. tabló: Ha fokozódik a kíváncsiságunk, nézzünk meg a grafikák segítségével néhány munkahelyet is: nyomdát, kovácsműhelyt, bányát, a hegedűkészítő vagy gyógyszerész boszorkánykonyháját. – 16. tabló: Ha elfáradtunk, látogassunk meg képzeletben néhány borospincét! – 17. tabló: Ezután szívjunk friss levegőt a malmok közelében! – 18-19. tabló: Nem feledkeztünk el a népi építészetről és a székelkapukról sem. – 20. tabló: Most következnek a kedvenceim, a hidak. Ezek az építmények összekötnek két partot, tereket, de átvitt értelemben embereket, gondolatokat, érzéseket is. – 21-22. tabló: A hidakon, alattuk és mellettük közlekedni lehet. Ezekre a tablókra a vízi és a vasúti közlekedéssel kapcsolatos grafikák kerültek. – 23-24-25. tabló: Figyelmet érdemelnek azok az ex librisek is, amelyek irodalommal kapcsolatos helyszínekről, operák színpadi építményeiről készültek.

Mai kiállításunkon azt láthatjuk, hogy grafikusművészeink hogyan építenek vonalakból. Megmutatják azt, amit az ő szakavatott szemük fontosnak, összefoglalónak, szépnek esetleg humorosnak lát.

Van a falon két egyedi nagygrafika: Kapolcsi Kovács Csaba tollrajza összefoglalja munkámat is, és az eddig elmondottakat is. Egyenes és ívelt vonalak művészi elrendezésével alakult ki a forma egy befejezetlen csiszolt ékkő alakjában. Befejezetlen, mert az alsó része még „elvarratlan”, mert remélem – van még tennivalóm az életben. Egyenes vonalak adják az ékkő éleit, a templom, az iskola, a gyárkérmények, a híd és a sakktábla vázát. Az *élettelen* tárgyakat. Ívelt vonalakkal a dombokat és *élőlényeket*, növényeket, madarat, pegazust és embert jeleníti meg. Tartalma összetett, szimbolikus. A kompozíció kerekítő oldalain a fontos helyszínek jelennek meg.

A csingeri dombokat, csilléket, gyárkérményeket egy híd köti össze a jobb oldali mezővel, az iskolával, ahol 38 évet töltöttem. A híd összeköt és elválaszt. Azért szeretem a hidakat, mert lehetőséget adnak arra, hogy elérjek olyan helyeket, amiket nélkülük nehéz lenne. Nézhetek rajta vagy róla előre vagy hátra, le vagy föl, jobbra és balra, mindig más perspektíva áll előttem. Dönthetek út közben, hogy tovább haladok, vagy visszafordulok.

A mű szerkezeti bal oldalán jelképek sorakoznak. A könyv egyértelműen a tudás, ismeretek szimbóluma, de önmagában kevésbé hatékony. Kell egy lámpa, ami megvilágítja. Az izzó fénye a lapot, a szülő és pedagógus nevelő munkája pedig azt a tartalmat emeli ki, amire érdemes odafigyelni. A könyv

alatti mezőben egy pegazus emeli szárnyait és lábait. A múlt fölé emelkedik. Szárnya azt jelenti, hogy égi szférához tartozik, de azt is, hogy lendületet ad, segít az elérhetetlennek tűnő vágyak megvalósításában. Új perspektívát nyújt. Rálátást, inspirációt, teremtő erőt. Üzenetet, hogy képes vagy túlszárnyalni eddigi önmagad. Szabadságot sugall. Például a szabad választás lehetőségét, mint a sakktáblán, ami felé nyargal. Persze a szabadság azt jelenti, hogy szabadon választhatsz a rendelkezésre álló lehetőségek közül, ésszerűen, a lépéseket előre megfontoltan a cél ismeretében.

Végül a grafika mondanivalóját fogalmazhatjuk meg magunknak. Én ez esetben úgy, hogy az alkotás alsó mezőjében szabályosan ismétlődő ívelt és egyenes vonalak mindannyiunkat, a közönséget jelképezik. Azt, hogy közösen gondolkodva és cselekedve könnyebben érjük el céljainkat, mint elszigetelve.

Baranyai Ferenc A mester című tollrajza ugyanilyen összetett. Az építés folyamatát fedezhetjük fel benne. Keressük meg az elmélyülten gondolkodó tervezőt, a kivitelezésen töprengő arcot, a lehunytt szemmel várakozó donátort és a megvalósítással fádadozó munkásokat. Ezeket az utóbbi apró figurákat akár a kupolát díszítő szobroknak is tekinthetjük. Sorra vehetjük azt is, hogy a kövekből, téglából, fából és üvegből hogyan lesz kész épület. Milyen lesz az az épület: gótikus vagy reneszánsz, templom vagy falusi házikó, lépcső vagy boltozat? Ez az alkotás is tovább építhető, ezt sugallja például a grafika elhelyezése a lapon. Ahogy vonalakat húzhatunk épületelemek között,

ugyanúgy képzeletbeli vonalakat, egyeneseket és ívelteket húzhatunk a tér minden irányába, és máris építjük a kapcsolatot, barátságokat, jövőnket.

Ehhez kívánok mindenkinek sok lehetőséget!



Baranyai Ferenc, C3, 120x55 mm

VASNÉ DR. TÓTH KORNÉLIA

„Mit nekem te zordon Kárpátoknak...”

Elhangzott

Lénárt Attila

kiállításának megnyitóján 2023. május 19-én
az Isaszegi Művelődési Házban.

Tisztelt

Megjelentek!

Kedves

Művészetbarátok!

Szeretettel köszöntök mindenkit a derecskei Lénárt Attila grafikus, pedagógus, kultúrmunkás „Mit nekem te zordon Kárpátoknak...” című kiállításán Isaszegen! A címadó verssor Petőfi

Sándortól származik, akinek idén ünnepeljük születése bicentenáriumát. A neves költő többször megfordult Isaszegen, mely település arról is nevezetes, hogy itt zajlott az 1848–1849-es szabadságharc tavaszi hadjáratának egyik győztes ütközete.

A jelen tárlaton alkotásait bemutató Lénárt Attila grafikusművész – azon túl, hogy emléket állít kedvelt költőjének, Petőfi Sándornak – idén májusban ünnepli 40. születésnapját, ez okból szerepel éppen 40 grafikája a kiállításon. Lénárt Attila jelenleg a konyári Művelődési és Ifjúsági Ház, Könyvtár, Kurucz Albert Falumúzeum igazgatója és a derecskei művészeti iskola pedagógusa. Pályájának indulására visszatekintve: 2009-ben tanító és rajz, vizuális műveltség szakon végzett Debrecenben, a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskolán. Képzőművész-tanárai Tamus István és Fátyol Zoltán voltak. Művészi tevékenysége fokozatosan formálódott ki az évek során, és fiatal kora révén ez várhatóan még sokáig bővül, új irányokkal gazdagodik majd. Grafikai munkásságában meghatározó, hogy a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE), a debreceni Grafikusművészek Ajtosi Dürer Egyesületének (GADE), a Magyar Alkotóművészeti Nonprofit Kft.-nek (MANK), emellett a Magyar Grafikusművészek Szövetségének (MGSZ) is tagja lett, és – bár nem erdélyi – felvételt nyert az Erdélyi Magyar Művészpedagógusok Egyesületébe. Ezeken túl alapító tagja a Hajdú-Bihar



Megyei Fiatal Alkotók Közösségének. Szemléletét, szakmai-művészi irányultságát befolyásolja, hogy tizenöt éve részt vesz a Hajdú-Bihari Grafikai Művésztelepen Derecskén, öt éve rendszeres látogatója a Vámspércsi Művésztelepnek, Konyáron pedig két éve szervezi és vezeti az itteni képzőművészeti alkotótábort. Többször közreműködött a Veszprém vármegyei Paloznaki Művésztelep munkájában is. Irodalmi vonalon a Derecske székhelyű Tanka János Irodalmi Körben is tevékenykedik, a *Csipetnyi mese* (2017) című, saját maga által írt és illusztrált,

kiadott könyve révén.

Sokoldalúságát az is mutatja, hogy a művészeti ágak közül a zene is érdekli, egy zenekar tagjaként dobol. Grafikai munkásságára visszatérve, a 2007-től kiállító művész al-

kotásaival találkozhatott az érdeklődő közönség többek között Derecskén, Berettyóújfaluban, Konyáron, Debrecenben és Hatvanban; külföldön pedig Nagyszalontán, Kolozsváron, Kassán és Stuttgartban.

A mai digitális világban azon alkotók közé tartozik, akik őrzik a hagyományos sokszorosító grafikai eljárásokba vetett hitet, hirdetve ezek fontosságát. A kísérletező kedvű művész sokoldalúságát bizonyítja, hogy – bár a leggyakrabban rézkarc- és aquatinta-technikát alkalmaz, melyek továbbörökítése az egyik fő célja – készít linóleummetszetet, linotípiát és monotípiát is.

Jelen kiállításon külön tárlóban látható néhány mű nyomódúca, rézlemeze, melyek által a nézők az alkotási folyamat, a sokszorosító grafikai eljárás egy fázisába is betekintést nyerhetnek.

Lénárt Attilára jellemző, hogy rendszerekben, sorozatokban gondolkodik. Grafikai lapjai általában egy-egy történetet beszélnek el, fontosnak tartja a narrációt, a mesélőkedvet.

Motívumvilága egyes elemeit a fantázia szülte, más művei személyes élményekből táplálkoznak, illetve a jelen problémáinak különböző áttételeken keresztül történő feldolgozásai.

A mostani tárlaton szereplő alkotások két fő csoportra oszthatók, egyrészt betekintést adnak a korai alkotói periódusba, másrészt az utóbbi években született tájázásokba.



LÉNÁRT ATTILA grafikai pályája a mesék irányába indult el. Ezekkel fő célja gyermekszeretetésből és pedagógusmunkájából fakadóan mindennek előtt a fiatalok világának megszólítása. Korai képeire jellemző a vállaltan gyermeki nézőpont, melynek egyik legsűrítettebb példája a már említett *Csipetnyi mese* című gyermekkönyv. A kötetben szó és kép alkotója egyaránt a művész, a rézkarcábrákhoz tartozó versikéket is ő írta, mindkét vonatkozásban kiválóan belehelyezkedve a gyermekek látásmódjába. Példaként a *Fakopáncs* sorait idézem:

„Az erdő tollas ácsa
leszállt egy nagy fára.
Fúr, farag... – hát nem csoda?
Ő az erdő doktora.”

Részben ezt a gyermeki képi világot szemléltetik a jelen tárlaton az alkotói pálya kezdeteibe betekintést adó grafikák, melyek közül több e könyvből való. Lénárt korai művein is megfigyelhető a részletgazdagság és a változatos színvilág, a művész vizuális eszköztárának ismétlődő elemei az óra, illetve a madarak, főként a baglyok. Az óramotívum gyakori szerepeltetése az élet végességére, az idő múlására figyelmeztet, mely mindennek felett álló erőként jelenik meg. Erre példa Lénárt Attila első karca, a *Triptichon az időről* című alukarc, mely 2009-ben a debreceni őszi tárlaton szerepelt.

A konyári művelődési ház nagy, fákkal teli szabadidős parkja ősztől tavaszig tele van a fák ágain gubbasztó erdei fülesbaglyokkal, kuvikokkal és gyöngybaglyokkal, melyeket a művész gyakran nézeget irodája ablakából. A nagy szemű, érdeklődő tekintetű madarak változatos módon jelennek meg alkotásain, a táji elem részeként az égen repülve, vagy faágon, faodúban, a holdon, illetve belső térben, szekrénypolcon ülve, ezekre példák a *Bagoly mondja*, a *Repülőiskola*, a *Dagad a Hold*, az *Otus*, a *Szekrény lakói* című grafikák.

A *Repülőiskola* című képhez íródott vers így mutatja be a fán élő baglyok életét (részlet a *Csipetnyi mese* című könyvből):

„A fa odvában a bagolycsalád
most kezdi el az iskolát.
»Gyerünk fiók, ugorj bátran!«
Nekilendül hát vidáman.
Szárnyát csapja, lába szökken,
főnt repül a levegőben.
Bagoly mama büszkén látja:
Felnőtt az ő fiókája.”



Repülőiskola
C3+C5, 293x197 mm, 2017

A természet szeretete a vezérelve a kiállítás nagyobb egységét kitevő tájbrázolásoknak. E rézkarcok többnyire monokrómak, azaz egy színt, illetve annak árnyalatait szerepeltetik. E tárlattal Lénárt Attila, az alföldi grafikusművész Petőfi Sándornak, az Alföld költőjének is emléket állít. Az ő nyomdokaita lépve nem pennával, hanem karctűvel közvetíti gondolatait a természet szépségét csodálva: „Oh természet, oh dicső természet! / Mely nyelv merne versenyezni véled?” – hirdeti Petőfi *A Tisza* című versében, és kiállított műveivel Lénárt Attila.

A grafikus is szeret barangolni a természetben, nemegyszer az útjain szerzett benyomásokat, látványelemeket rögzíti alkotásain, tág teret engedve a fikciónak is az egyes terek, természeti formák, kövek és fák ábrázolása során. A koronavírus-járvány és az ezzel járó bezártság, elszigeteltség ideje alatt fordult hangsúlyosan a fa és az erdő, mint téma felé, a „Vissza a természethez!” rousseau-i elvet követve.

A járvánnyal sújtott és túltechnicizált világ káoszából ez is egyfajta menekülést, elvagyódást fejez ki egy szebb, érintetlen, értékekkel teli létbe, ahogy a korábban alkalmazott mesei elemek is ezt képviselték.

„Lefelé és felfelé, kifelé és befelé hatoló erővonalak tánca, érzékenyen árnyalt felületek területfoglalása, millió kis pontocska zizegő játéka lassacskán újrateremti az elveszett Édenkertet” – írja Lénárt tájképeinek teremtménye erejét értékelve Mallár Gabriella festő, grafikus. Lénárt Attila e korszakának nyitánya a 2020-ban, a világjárvány idején készült *Clausa* („Bezárva”) című kép, melyen már a lemez formája is a bezártságra utal: olyan, mint egy búra, amelyből hiába próbál kiszabadulni az elhaló fa. Az acélkarctechnika, a vonalak ridegsége nyomatékosítja a kép üzenetét, a magány, az elszigeteltség érzetét.

A természet, a fa motívuma szimbolikus értékkel bír a művész számára, benne rejlik az élet, a halál és az újjászületés – ahogy a *Vitae* (2020), az *Élet-út*, az *Elmulás* és az *Újjászületés* (2022) című rézkarcok címválasztása is tükrözi.



Vitae
C3+C5, 293x200 mm, 2020

A fa összekötő elem a lent és a fent, a föld és az ég, az élet és a halál között; és a mesék világának is fontos szereplője. A képeket szemlélve tekintetünk átfogja a lent és fönt világát, a fa gyökereitől haladva egészen a lombkorona csúcsáig.

A gyökerek mélyen a talajba nyúlnak, hogy táplálkozzanak és támaszra leljenek, példa erre a *Vitae* című rézkarc. Ez a kapaszkodás válik erőtlenné az *Elmulás* című képen, és kap nagyobb hangsúlyt – válik a növekedés, az erő jelképévé – az *Újjászületés* című alkotáson. A *Vitae* a 2020-as Debreceni Tavasz Tárlaton elnyerte a szakmai zsűri nívódíját, a többi említett grafika 2022-ben a IV. Hatvani Kisgrafikai Biennálén szerepelt nagy sikerrel.

A *Part* és a *Szurdok* című alkotások fái is az életet hirdetik, a *Matuzsálem* pedig ezenfelül – a címben is jelzetten – a fák ősi életerejéről, hosszú életútjáról tesz tanúbizonyságot. A természet állandó körforgását mint az élet örök ritmusát mutatja be a fákra fókuszálva a *Ritmus* című rézkarc.

A művész többször járt a Balaton északi partján található Paloznakon, az itteni művésztelepen. A községből remek kilátás nyílik a Tihanyi-félszigetre, ez adta az élményi háttérrel a *Tihanyi látkép* (2022) című rézkarc születéséhez.



Tihanyi látkép
C3+C5, 197x297 mm, 2022

A hangsúlyozottan ábrázolt táji elemek – az előtérben látható vastag törzsű fa, a tó és köves partja, a vízben tükröződő vitorlások – kiegészítő motívumaként a messze távolban tűnik fel a félsziget vulkanikus hegysora és a tihanyi apátság épülete.

A grafikus nemegyszer sorozatokban gondolkodik. Erre nyújtanak példát a fák egy-egy részletére (a fatörzsre, a kéregre, a gyökérzetre) koncentráló *Fa-tanulmányok* képei, melyek mintegy nagyító alá veszik az egyes szegmenseket. A képek meleg barna színárnyalatait, különleges tónusát tus és kávé keverékével állította elő a művész.

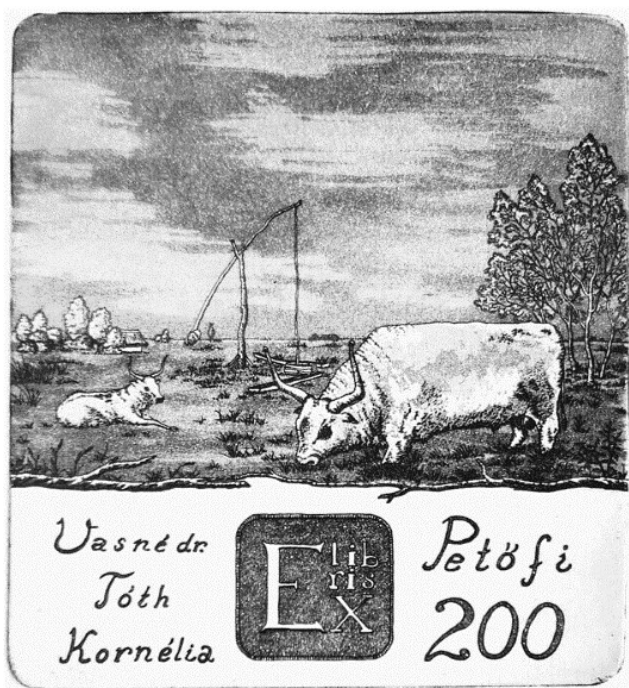
Lénárt Attila alkotásainak színtere többségében a síkság, számos grafikáján alföldi helyszíneket, tájrészleteket jelenít meg. E téren párhuzamba állítható Petőfi Sándorral, aki költészetében egy új tájélményt fogalmaz meg, a sokak által dicsőített

vadregényes, zordon hegyvidékkel ellentétben a szabadság – és a haza – jelképévé lett alföldi tájat idealizálja. Ahogy *Az Alföld* című versében olvashatjuk:

„Mit nekem te zordon Kárpátoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája!
Tán csodállak, ámde nem szeretlek,
S képzetem hegyvölgyedet nem járja.
Lenn az alföld tengersík vidékin
Ott vagyok honn, ott az én világom
Börtönéből szabadult sas lelkem,
Ha a rónák végtelenjét látom.”

A „Petőfi 200” alkalmából, e kiállításra készült a grafikus nevemre szóló ex librise, mely az előbb idézett költemény következő sorait ülteti át a kép nyelvére:

„Délibábos ég alatt kolompol
Kis-Kunságnak száz kövér gulyája;
Deleléskor hosszú gému kútnál
Széles vályu kettős ága várja.”



Ex libris Vasné dr. Tóth Kornélia
C3+C5, 118x98 mm, 2023

Az eredetileg a könyv tulajdonosát jelölő, könyvjegyként funkcionáló ex librisek, kisgrafikai lapok napjainkban jórészt már nem könyvbe, hanem a megrendelő albumába, gyűjteményébe kerülnek, a grafikus a gyűjtő kérését is figyelembe veszi az ábra készítése során. A tárlaton fekete-fehér és színes változatban is bemutatott ex librisen a Hortobágyot idéző pusztai látható gémeskúttal és szürkemarhagulyával, a háttérben csárdával, az égbolton hosszan elnyúló felhőkkel. Az ábrázolt táj az aquatinta-technika révén festői színhatásokat mutat.

„Nyári napnak alkonyúlatánál / Megállék a kanyargó Tiszánál” – írja Petőfi *A Tisza* című versében. A néhol vadregényes, néhol szelíd folyó izgalmasan tagolt, sok helyütt padmalyos partvonalával, kanyarulataival, vízbe dőlt fáival ihlette Lénárt Attila 2023-ban, szintén e kiállításra alkotott *Tisza-part* c. művét. A képhez az impressziókat részben a korábban átélt evezős Tisza-túrák során szerezte a művész. Az előtérben a parton kikötött csónakok, a víz felületén tükröződő fák és egyéb táji elemek a Tisza varázslatos világába vezetik a szemlélőt, a háttérben pedig – a tekintetünket feljebb emelve – a Tokaji-hegység körvonalai rajzolódnak ki.

Végül – de nem utolsósorban – a kiállítás címadó képe, a „Mit nekem te zordon Kárpátoknak...” szintén 2023-ban készült. Ez a Magas-Tátrát, a Kárpátok legmagasabb hegyvonulatát idéző rézkarc-aquatinta grafika a címét is Petőfi nyomán kapta, és az alföldi táj ellenpólusaként szerepel a tárlaton. A művész 2018-ban járt a Tátrában, éveken át megőrzött emlékek törnek tehát a felszínre a „fenyvesekkel vadregényes” táj felidézése közben. A külső, valóságos tájelemek bemutatása, az aprólékosan kidolgozott vonalhálók, a vízfestménnyel rokon hatású tónusmaratás, a fény-árnyék hatások révén a grafika szinte életre kel: úgy érezzük, mintha mi is ott járnánk az erdei úton, előttünk itt-ott letört faágak, szikladarabok, gyönyörködünk az aljnövényzetben, a páfrányok legyezőszerű leveleiben.

„Ha a természet formái ránk ható áramlása találkozik belső világunk kisugárzásával, megszületik az élmény” – írja Gadányi Jenő (1896–1960) festőművész a tájképek kapcsán. Ezt a fajta élményt élhetjük át Lénárt Attila természetábrázolásait szemlélve. Lenyűgözve állunk a művész alkotásai előtt, és nemcsak a tájképek vannak ránk ekkora hatással! A termékeny művész, pedagógus, művelődésiház-igazgató törekvései egy közös cél mentén alakulnak: megszólítani a mai kor emberét, akár a gyermekek (a mese), akár a felnőttek nyelvén. Ahogyan Petőfi Sándor is megfogalmazta a *Sors, nyiss nekem tért* című versében:

„Sors, nyiss nekem tért, hadd tehessek
Az emberiségért valamit!
Ne hamvadjon ki haszon nélkül e
Nemes láng, amely ugy hevít.”

E gondolatok jegyében kívánok Lénárt Attilának töretlen alkotókedvet a jövőre nézve! Mi, a tárlat közönsége pedig engedjük, hogy alkotásai megszólítsanak bennünket, grafikáit szemlélve eljussanak hozzánk a képekbe rejtett üzenetek!

Köszönöm a figyelmet!

SZÜRET

A legizgalmasabb, egyben a legtöbb munkával járó időszak egy borászat életében a szüret. Ekkor válik ugyanis „kézzelfoghatóvá” az egész éves munka gyümölcse. A hagyományos szüretnél a szedők (lányok, asszonyok) görbe késsel, kacorral (szőlőmetsző kés) vagy metszőollóval vágják le a fürtöket és kis vödrökbe teszik. Amikor az megtelik a szedő kiált a puttyosnak, hogy viheti a szőlőt a présházhoz.



Bánsági András 1914–1993
op. 357, S1, 100x73 mm, 1987



Kertes-Kollmann Jenő
96x65 mm



Petry Béla Albert 1902–1966
X2, 68x72 mm



Perei Zoltán 1913–1992
X2, 112x130 mm

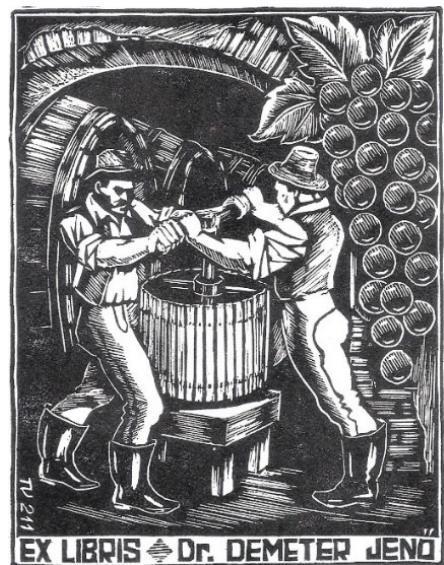


Fábíán Tivadar
X3, 105x70 mm



Ex Libris

Kertes-Kollmann Jenő 1904–1974
65x106 mm



Torró Vilmos 1935–2001
op. 211, X3, 100x78 mm, 1982



Andruskó Károly 1915–2008
X3, 110x60 mm

BOR

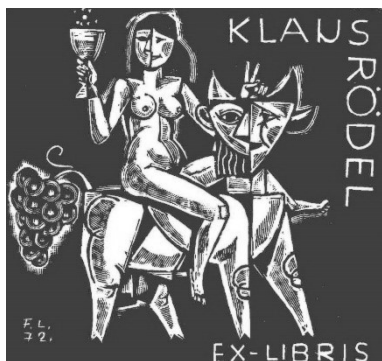
Magyarország többek között szíves vendéglátásáról, jó hangulatáról ismert. Ehhez jelentékenyen hozzájárulnak boraink, amelyek étkezéshez, vagy akár önállóan fogyasztva, élvezetet jelentenek, és jó kedvre is derítenek. Úgy mondja a magyar ember, hogy „nóta van a magyar borban”. Egy minőségi szőlőből készült bor jól tud esni olykor-olykor.



Anton Vermeylen 1931–2012



Kékesi László 1919–1993
op. 88, C3, 75x60 mm, 1974



Feszt V. László 1930–2013
X1, 83x83 mm, 1972



Nagy László Lázár 1935–2019
op. 306, C3, 108x68 mm, 1987



Bagarus Zoltán 1947–1999
op. 103, C3C5, 110x82 mm, 1987



Stettner Béla 1928–1984
X3, 65x67 mm



Fritz Kühn 1924–2004
C2, 98x75 mm



Gácsi Mihály 1926–1987
X3, 62x40 mm



Ürmös Péter 1956
X3, 87x117 mm, 1985



Perei Zoltán 1913–1992
X1, 58x94 mm

BESZÁMOLÓK

ANTALNÉ TARI ZSUZSA

Tisztelt Közgyűlés!
Kedves megjelent Tagtársak!

Szeretettel köszöntök mindenkit, aki eljött közgyűlésünkre. Az elmúlt évben hála Istennek, kezdtünk ébredezni (Csipkerózsika) álmunkból, amit a pandémia okozott. Az év első felében még tartottuk azt a kényszerű hagyományt, hogy rendszeres találkozóinkat kiállításokhoz kössük. Szép és tartalmas eseményeken vehettünk részt, ezekről majd Vén Zoltán elnökünk részletesebben beszámol. Számomra egyik legszebb összeövetel a szegediek augusztusi kiállítás megnyitója volt, ahol többen személyesen is részt vettünk. Igazán büszkék lehetünk rájuk, ahogy az ajkaiakra is, hogy ilyen lelkesen és töretlenül működtetik egyesületünket.

A kiállításokon kívüli találkozás azért mégis hiányzott jó néhányunknak. Sajnos egyik legfőbb helyszínünk, a Csokonai Művelődési Központ megszűnt számunkra, ugyanis Ferk Ilonka már nem dolgozik ott. Ezúton is köszönjük, hogy számos igen magas színvonalú kiállítást hozott létre saját grafikusaink számára is.

Aztán a hagyományos Mikulás összeövetelünkön – ami nagyon jól sikerült és már itt, ezen a helyszínen tartottunk –, fordult a kocka, mert Kőrösi Ica felajánlotta irodáját, ezt a gyönyörű helyszínt, további találkozóink számára. Nagy hálával tartozunk neki! Januárban meg is történt az első ilyen összeövetelünk, ami gyakorlatilag egy kibővített vezetőségi ülés volt. Próbáltunk megvalósítható jövőbeli célokat megfogalmazni.

Néhány ezek közül:

1. Helyiség problémánk megoldódott, sőt itt is lehet kiállítást szervezni.

2. Új szerkesztőséget kellett létrehozni KISGRAFIKA újságunk számára, mivel Vasné dr. Tóth Kornélia nyomós okokra hivatkozva lemondott, ezt a munkát dr. Tebeli Izabella vezeti. Ezúton köszönjük Kornélia professzionális, minden igényt kielégítő munkáját, melyet 12 éven keresztül végzett minden ellenszolgáltatás nélkül. A másik komoly problémát Palásthy Imre – tördelőnk – lemondása okozta. A feladatot Stokinger József vállalta magára. Ő is önzetlenül, társadalmi munkában készíti a nyomdai előkészítést, amiért szintén nagy hála, mert Palásthy Imre már emelt az árain, ami egyre

növekvő költséget jelentett számunkra. Aztán ha már új szinte minden, az arculatot is változtatni szeretnénk volna, ebben Molnár Icsu István volt és lesz a segítségünkre. A budapesti Varg Nyomdát megtartottuk, az áremelkedések ellenére elfogadható áron és jó minőségben készítik el az újságot.

3. Továbbra is gondolkozunk jótékonyági árveréseken Bedő József közreműködésével.

4. A havi találkozókat inkább két havonta tartanánk, így talán többen eljönnének – persze itt a pestiekre, Pest környékiekre gondolunk.

5. Jó lenne műves tagsági jegyet készíteni.

6. 2024-ben Palma de Mallorcán lesz a nemzetközi ex libris találkozó, jó lenne részt venni rajta.

7. Együttműködés más egyesületekkel. – A Molnár C. Pál Baráti Kör kiállításán vettünk részt Ürmös Péterrel.

Néhány lelkes tagunknak (Kőrösi Ica, Tebeli Izabella és Vasné dr. Tóth Kornélia) köszönhetően már a Facebookon is jelen vagyunk.

PÁLYÁZATOK: Tavalyi szövegemet idézem: Sajnos nem sikerült az elmúlt időszakban pályázni. Komolyan kérem, ha valaki bármit fellel az interneten, amire érdemes és lehet pályázni, jelezze és segítsen is a pályázat megvalósításában.

LÉTSZÁMUNK: Fontos feladatunk lenne a fiatalítás és a növekedés, de sajnos az embereket manapság nehéz megszólítani. A jegyzett tagokról, most már azokat nem számítva, akikről rég nem tudunk döntenünk kell:

jegyzett tagunk	80 - 58
fizette a tagdíjat	42
külföld	7 egyesületnek küldünk újságot 3-4 küld vissza (Fr, B, A, Cs)

ELHUNYT TAGJAINK

**SEMSEYNÉ
VALKÓ ILA**
(1919–2022)

Dr. BODNÁR SÁNDOR
Sátoraljaújhely



**Itt élnek bennünk tovább,
mélyen az emlékeinkben!**

PADNÉ SZABÓ MÁRIA

KBK Ajka

2022 – 2023. évi beszámoló

Csoportunk 2022. évi aktív tevékenysége már január 18-án elkezdődött, amikor a Városi Múzeum kérésére összeállítottunk egy kiállításnyi anyagot *Krajcsi Tiborné* gyűjteményéből. Témája a külföldön élő/élt grafikusok hazával kapcsolatos munkái. A kiállítást 2022. január 21-én nyitotta meg Padné Szabó Mária. Címe: *Üzenet haza*. Andruskó Károly, Petry Béla, Kósa Bálint, Klein Ervin és Torró Vilmos mellett még tizenöt művész alkotásait láthatta a közönség.

Március 4-én részt vettünk Ozorai Sándor festőművész életmű kiállításán, aki nagygrafikákat is készített, (de csoportunknak nem tagja).

Május 10-én virágot vittünk dr. Boros Edit, Fülöp Irén és Gaál Zsigmond elhunyt klubtagjaink sírjára.

Május 27-én *Kapolcsi Kovács Csaba: Fabula Anima – embermesék, lélekmesék* című kiállítása sok látogatót vonzott. Szeptember 8-án nyári élménybeszámolókkal és az őszi program megbeszélésével folytattuk a munkát.

Szeptember 9-én a Városi Művelődési Központ kiállítótermében *Kapcsolatok* címmel nyílt kiállítás Jáger Réka, Baranyai Ferenc, Bodnár Imre és Kapolcsi Kovács Csaba legújabb alkotásaiból. A kapcsolatok nem csupán a művészek közötti viszonyt jelentették ez esetben, hanem a múlt és a jelen munkáik közötti kapcsolatokat, átmeneteket, változásokat is.

Október 6-án *A betűtől a könyvig* című kiállítást láthatták az érdeklődők. Az anyagot *Radó Andrásné* gyűjteményéből válogattuk. Megnyitotta a gyűjtő fia, Radó László.

A Városi Múzeum dolgozói mindig sokat segítenek a kiállítások rendezésében, szervezésében. Természetes, hogy csoportunk ezért hálás, és amikor lehet, valamiképp viszonzunk a segítségért.

December 6-án így jött létre az *Aranymálinskó* című műsorunk. Fekete István (1900-1970) József Attila-díjas magyar író, számos regény, ifjúsági könyv és állattörténet írója. Barátjával, Csathó Kálmánnal együtt az „erdész-vadász irodalom” egyik legismertebb művelője. Jókai mellett minden idők legolvasottabb magyar írója városunkban élt és dolgozott 11 évet. Nem csak *A koppányi aga testamentuma* című regény született itt, hanem többek között 60 vers is.

Ezekből válogatott Papp Ferenc.

A produkcióban a szerző mellett Angelmayer Judit, a múzeum vezetője, Horváth Tibor, a Fekete István Irodalmi Társaság elnöke és Kapolcsi Kovács Csaba is szerepelt, aki a megzenésített versekhez ott helyben, kivetítve – számítógépes grafikákat készített. Ezt a technikát körünk 40 éves évfordulóján láthatták először. A bevezetőt és az összekötő szöveget Padné Szabó Mária mondta.

Hasonló színvonalas műsorral készültünk a *Költészet Napjára és Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójára*. Az ajkarendeki városrész művelődési házában a *Hársfa trió* zenélt és énekelte a megzenésített verseket, *Tölts János* verseket mondott, *Kapolcsi Kovács Csaba* pedig számítógépes grafikáival ejtette ámulatba a közönséget. Az est háziasszonya Padné Szabó Mária volt.

Idén, április 17-én Papkeszin is bemutatkozott csoportunk. *Kapolcsi Kovács Csaba Mesekötőde* című kiállításán egyedi nagygrafikák kerültek a falra. A korábbi Mesemesterségek sorozat azóta készült új darabjai mellett a kapolcsi emberekről készült „átértelmezett” lélekportrékat, valamint az *Umberto Eco: A tegnap szigete* könyvéhez készült szenzációs illusztrációkat láthattuk. Itt is Papp Ferenc zenélt, a kiállítást Padné Szabó Mária nyitotta meg.

Május 18-án épített környezetünkhöz kapcsolódó grafikákból válogattunk huszonöt tablónyit. A kiállításnak a múzeum adott helyet. Címe: *Vonalakból építünk*. Kiemelt nagygrafikák: Kapolcsi Kovács Csaba: *Tan – mese* és Baranyai Ferenc *A mester* című tollrajza. Saját gyűjteményét Padné Szabó Mária mutatta be.

Minden évben meglátogatjuk a Magyarpolányi Grafikai Alkotótáborban dolgozó művészeket, ahol találkozhatunk, beszélgethetünk a tőlünk távolabb élő alkotókkal is. Izgalmas látni, hogyan készül egy-egy mű. Jó beszélgetni, ötleteket gyűjteni egy hangulatos környezetben.

Programjaink jelentős részét pártoló tagjaink közreműködésével valósítjuk meg. Sok segítséget kapunk Stokinger Józseftől, aki elutazik hozzánk, ajándékot hoz és a gyakorlati munkában is részt vesz. Gaál Zsigmondné és Tilhof Endre tanácsokkal lát el. Angelmayer Judit mindig rendelkezésünkre állt. A megnyitókön egész évben közreműködött Baranyai Ferenc és Papp Ferenc.

KÖSZÖNJÜK,

hogy budapesti, törökbálinti
és szegedi társaink

figyelemmel kísérik munkánkat.
Szeretnénk, ha további terveinket is
velük együtt valósíthatnánk meg.

RÁCZ MÁRIA

KBK Szeged
2022. évi beszámoló

Január: emlékezés IVANYOS Sándor (1927–2013) festő-grafikusművészre – Rác Mária. Sándor bátyánk 95 éve született. 2013-ban, 10 éve, hogy elhunyt. 2005-ben Szeged város Érdemrendjével, 2007-ben Pro Urbe díjjal ismerte el a Palicsón élő alkotó munkásságát. A KBK szegedi csoportját rendszeresen látogatta, Rác Mária és Takács Erika Ágnes kertés otthonában meg is látogatta.

Február: Kisgrafika Értesítő 1970. áprilisi számát tekintettük át (MEGE-ről, KBK alapításáról-Stettner Béla, Réthy István, Soó Rezső, Troján Mariann József, Drahos szoba Szentesen, Jeney Lajos, beszámoló a comói ex libris kongresszusról)

Március: emlékezés PETRY Béla (1902–1993) építészmérnök, grafikusművészre – Rác Mária. Zboján Rózsa ismertette Wass Albert novelláját, mely alapja volt Szilágyi Magdolna, volt tagunk, ex librisének.

Április: emlékezés BUDAY György (1907–1990) grafikusművészt, Szeged díszpolgárát, Anglia fasizmus elleni küzdelmének jelképe Británia metszőjét, II. Erzsébet angol királynő koronázási értesítése készítőjét Bakacsi Lajos méltatta.

Május: emlékezés NAGY Árpád (1894–1959) ötvös, grafikusművészre és fiaira Nagy Árpád Dániel (1922–1985), Nagy Arisztida (1924–1974) – Ujszászi Róbert

Június: emlékezés BAGARUS Zoltán vasútgépész, grafikusművészre, a KBK ajkai csoport alapító tagjára – Rác Mária

Július 21: VARGA Mátyás Kossuth-díjas, Érdemes és Kiváló művész, a KBK volt országos elnöke halálának 20. évfordulóján fejszobrának avatásával emlékeztek – Szinetár Miklós opera- és filmrendező; Székely László díszlettervező; Barnák László színházigazgató; Rác Tibor színművész. Szobránál körünk nevében Bakacsi Lajos, dr. Miseta Mária, Rác Mária, Sárszegi György helyezte el virágot.

Augusztus 30.: A 60 éves szegedi KBK 30 éve a Somogyi-könyvtárban – magyar grafikusok ex libriséből kiállítás (120 db grafika és kiadványok), vetítéssel visszaidézve az eltöltött időt: Piri Ildikó, Ujszászi Róbert, Antalné Tari Zsuzsa, Bakacsi Lajos, Rác Mária.

Szeptember: SIMON András grafikus művész kiállítás megnyitója és személyes vallomása önmagáról és munkásságáról.

Október: Nagy Katalin a Somogyi-könyvtár munkatársának előadása a digitális adatbázisról, poszeoson oldalán található könyvjegyekről

November: emlékezés a KBK vezető egyénisége dr. Semsey Andor (1917–1986) és Semseyné Valkó Ila (1919–2022) házaspárra – Rác Mária

November 24: kirándulás Budapestre, a Szépművészeti Múzeumban El Greco kiállítás, Néprajzi Múzeum, Zeneháza, Milleneum Háza megtekintése – Bakacsi Lajos, dr. Miseta Mária, Rác Mária, dr. Rosztóczy Czaif Zsuzsanna, Sárszegi György, Zboján Rózsa.

December: 2022 évre visszatekintés, Mikulás ünnepe.

December: KBK országos titkárához, Tari Zsuzsannához visszajuttattuk a kölcsönkapott KBK 60 kiállítás anyagát és ajándékba adtunk 2 tablót 20 db grafikával (Bakacsi Lajos 9. Bagarus Zoltán 1, Bálint Ferenc 3, Kékesi László 1, Kopasz Márta 1, Kónig Róbert 1, Vén Zoltán 1, Hornhaver 2, Oriol Divi 1 db)

MEGHÍVÓ



A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár szeretettel meghívja Önt és Barátait
2023. szeptember 7-én (csütörtökön) 16 órára

80 ÉVES RÁCZ MÁRIA

műgyűjtő és műpártoló,
a szegedi Kisgrafika Barátok Köre titkára
gyűjteményéből összeállított kiállítás megnyitójára.

A tárlatot megnyitja:

BAKACSI LAJOS festőművész, grafikus
Köszöntőt mond: SIKALÁNÉ SÁNTA ILDIKÓ

a Somogyi-könyvtár igazgatója

Helyszín: Somogyi Károly könyvtár

A tárlat megtekinthető 2023. október 11-ig.

SAJTÓFIGYELŐ

Ex librisek a Magyar Naplóban

Vén Zoltán, König Róbert, Várkonyi Károly, Torró Vilmos, Nagy László Lázár, Szoboszlai Mata János,

Bálint Ferenc, Hervai Katalin és Bagarus Zoltán, kisgrafikáival, ex libriseivel jelent meg a *Magyar Napló* (a Magyar Írószövetség lapja) 2023. júniusi száma, mely grafikákhoz a forrás Vasné Tóth Kornélia: *Ex libris és képkultúra. Modern magyar ex librisek* (Budapest, Országos Széchényi Könyvtár – Kossuth Kiadó, 2016) című könyve volt.

Vén Zoltán grafikája,
155x80 mm



Az ex libris gyűjtésről a médiában

A Civil Rádió *117 perc* című műsorában 2023. június 1-jén 17 órától az Országos Széchényi Könyvtár tudományos munkatársával, Vasné dr. Tóth Kornéliával ex libris irányú kutatásairól, az *Ex libris gyűjtők, gyűjtemények* című, az OSZK blogján megjelenő, 34. részénél tartó sorozata (https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2023/05/09/a_mindszenti_muveszetspartolo_konyvelo_es_statistikus_hegedus_ibolya_ex_libris_gyujtok_gyujtemenyek) kapcsán készített tartalmas interjút Elekes Irén. A rádióadásban érdekes betekintést kapunk az ex libris műfaj mibenlétébe, típusaiba és az ex libris gyűjtés, a gyűjtők világába, Kornélia interdiszciplináris kutatásain keresztül. Az interjú elérhető a Civil Rádió archívumában, és meghallgatható az OSZK egy podcast adásában e linken:

<https://open.spotify.com/episode/5yyYE5L91ABhPaGVed89HJ?si=rhcma-chTyuttz3czEjt6A&nd=1>.

Az interjúban is említett *Törteli Híradó* 2023. májusi száma közli Vasné Tóth Kornélia a törteli Határ Ilona tanítónőről, ex libris gyűjtőről szóló, sok helytörténeti vonatkozást is tartalmazó írásának első részét, a júniusi számban pedig a folytatást.

(https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2023/05/01/a_torteli_tanitono_konyvtaros_hatar_ilona_ex_libris_gyujtok_gyujtemenyek_33_resz)

Dr. Erdei László, a Törteli Falumúzeum Baráti Kör Egyesület elnöke külön cikkben mutatja be a szerzőt, ebből idézek: „Vasné dr. Tóth Kornélia 1994-ben diplomázott az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar–történelem szakon. 2010–2013 között az ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola doktorandusza, 2014-ben doktorált művelődéstörténet szakirányon. 2008 ősze óta az Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtára könyvtárosa, tudományos munkatársa. Fő kutatási területe a 20–21. századi ex librisek világa. 12 éven át szerkesztette a *Kisgrafika* folyóiratot. Tagja számos szervezetnek, elnökségi tagja a Kisgrafika Barátok Köre (KBK) egyesületnek, a Magyar Tudományos Akadémia köztestületének (a II. Filozófiai és Történelemtudományok osztályban), valamint az MTA Művelődéstörténeti Bizottság Könyvtörténeti Munkabizottságának tagja. Ugyancsak tagja az Osztrák Ex libris Egyesületnek és a Német Ex libris Egyesületnek. Számos ex libris kiállítást szervezett és nyitott meg, [a témában] mintegy 350 tudományos tanulmány, szakcikk, könyvrészlet szerzője, önálló köteteinek száma 20 felett van.”

Gratulálunk Kornéliának az Országos Széchényi Könyvtárban folyó ex libris kutatói tevékenységéért!

Ürmös Péter



Nagy László Lázár, X2, 82x70 mm, 1978

Tóth Péter a KBK szegedi csoport tagja a tudas.hu oldal számára

Álomszép vonalakból szőtt tenyérnyi csodák művészete címmel írt cikket a kisgrafika-ex libris történetéről. Bemutatja Albrecht Dürer (1471–1528) német reneszánsz grafikus, Rembrandt van Rijn (1606–1669) a „holland aranykor” kiemelkedő festőművész, Francisco Goya (1746–1828) spanyol festőművész grafikai munkásságát. Méltatja Gutenberg János (1400–1468) német, a mozgatható betűelemek feltalálójának munkásságát, melynek köszönhetően Európában a könyvnyomtatás elterjedt, az olvasók szélesebb köréhez hozta elérhető közelségbe a könyveket. Kialakultak a könyvtárak, felmerült a könyvek birtok megjelölése, megjelentek a könyvjegyek, az ex librisek, az újságíró ismerteti azok készülékének technikáit. A grafika kedvelői felismerték az alkotások művészi színvonalát és Európa szerte megszerveződtek az ex libris gyűjtők egyesületei, így hazánkban is.

Rácz Mária

Erdélyi híreink

Vándorútra indult a Tibor Ernő Galéria alkotói csoportjának *Himnusz 200* című kiállítása. A tárlatot először Nagyváradon, a Kanonok sori pincegalériában mutatták be márciusban. Azóta elkerült a kiállítás anyaga Jászfényszaruba és Jánoshidára, júliusban Kismarjára, majd tovább vándorol a gyűjtemény, hogy más településeken is megismerhessék a váradi alkotói kompánia képzőművészeti munkáit.



HORVÁTH HERMINA

Az Osztrák Ex Libris Társaság 5. Vienna Woods-i Konferenciája

2023. április 28-30.

Unterkirchbachban a Hotel Marienhofban idén a harminc jelentkezőből huszan jelentek meg. Bármennyire szépek is a szűk körű családi találkozások, mégis a résztvevők ilyen csekély száma, – tekintettel a szervezők befektetett energiájára – kiábrándító. A nemzetközi közeg teljesen hiányzott, egyedül Horváth Hermina és Andreas Raub érkeztek meg.

Dr. Tillfried Cernajsek elnök igyekezete ellenére a sajtó teljesen mellőzte az ÖEG fennállásának 120. évfordulójára rendezett eseményt. A járvány miatti hosszú szünet után nagyobb aktivitásra számítottunk. Az ülés főszervezője, Michael Gryksa személyesen gondoskodott minden egyes résztvevőről, például elért a bécsi főpályaudvarra. Minden résztvevő kapott három grafikát, egy rézmetszetet, Kirsten Lubach alkotását, egy rézkarcot Horváth Herminától illetve egy Andreas Raub által készített rézkarcot. Michael Gryksa, hagyományához híven, egy fiatal művészt kért fel a kongresszusi újság elkészítésére.

A 120. jubileumi kongresszusra megjelent egy külökiadás, melynek központi témája a holland gyűjtő-házaspár, Wim és Ans van der Kuijlen életének bemutatása. Cees Lith, illetve prof. Schimek és Michael Gryksa lenyűgöző kutatómunkájának köszönhetően az olvasó bepillantást nyerhet a művészeti mecénások hihetetlen történetébe.

Érdekes előadást hallhattunk prof. Dr. Schimektől az ÖEG változatos és meghatározó történetéről. Előde – már 1902-ben – a „Bécsi Exlibris Asztaltársaság” volt.

Szombaton a bécsi Ringstrasse kocsmanegyed bridge-klubjait látogattuk meg. Ezeknek az épületeknek a változatos története a bécsi építészet történetébe is elkalauzol. Az eredeti termeket 1913-ban Adolf Loos alakította át. A Ringstrasse tipikus gazdag díszítésű formavilágát egy letisztultabb belsőre cserélte, mely nemes anyagok használatával feje ki hatását. Ezen a napon, kizárólag a kongresszus résztvevői számára látogatható kiállításon Friedrich Teubel, Otto Feil és Richard Lux kisgrafikáit és rajzait tekinthettük meg. Mindhárom grafikusművész számára fontos közös pont Bécs.

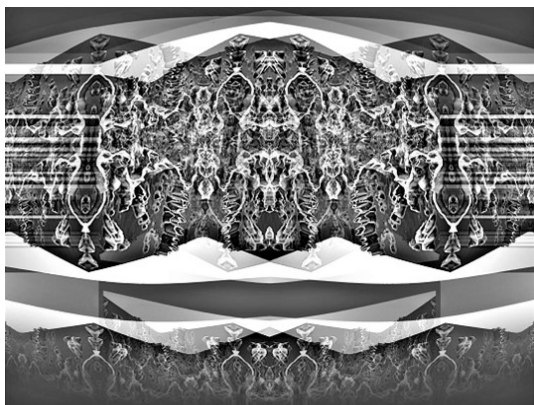
A vasárnapi főgyűlésen 12 tag vett részt. Dr. Tillfried Cernajsek elnök beszámolt a havonta Bécsben megrendezésre kerülő Jour-fix eredményességéről, illetve az internetes oldal felkeresésének csökkenéséről.

Az ÖEG pénzügyi helyzete stabil. A tagság megegyezett egy 5 euros tagdíjmelésben, a tagsági díj 45 euróra, a partnertagdíj 50 euróra emelkedett. Jelenleg 145 tagunk van, ez a szám 2021 végén 135 volt. Minden vezetőségi tag folytatni szeretné a munkát, az elnök viszont csak a következő évi gyűlésig. Olga Piwetz vezetőségi tag lett, Andreas Raub a művészeti tanácsba került. Mindenkit arra biztatnak, hogy írásaikkal és észrevételeikkel járuljanak hozzá az évkönyvhöz. A nem kifejezetten tudományos szövegeket is szeretettel várják.

Sok szeretettel gratulálunk PALÁSTI ERZSÉBET művésztagunknak

Palásti Erzsébet nyári sikereiről számolunk be röviden. A Veszprém-Balaton 2023 – Európa Kulturális Fővárosa támogatásával meghirdetett Mini Art Fesztivál GRAFIKAI KÜLÖNDÍJÁT nyerte el Erzsébet.

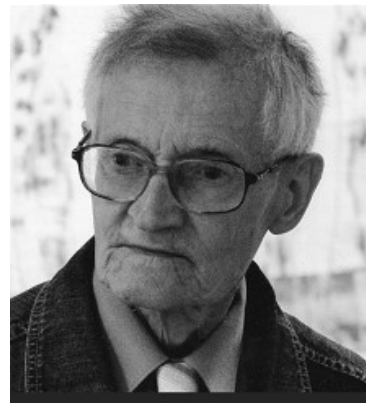
– A XLII. Szegedi Nyári Tárlat nagyon színvonalas munkái közé beválogatták Erzsébet elektrografikáját.



– A Toszkánában megrendezett Kisgrafikai Kortárs Tárlaton meghívott művészként állíthatott ki a „Fürdők Toszkánában” témában



– New York-i DADA Nemzetközi Művészeti Folyóirat pályázatán „WAR” című háborúellenes grafikája kapott megjelenési lehetőséget és az ismeretterjesztő YouTube videóban is szerepelteték alkotást.



Sok szeretettel gratulálunk KŐHEGYI GYULA művésztagunknak aki Kőbánya Díszpolgára lett

A díszpolgári cím erkölcsi elismerés, amellyel a település tiszteltét és háláját fejezi ki a kitüntetett személynek. A díszpolgári címet az nyerheti el, aki a közösség érdekében kifejtett tevékenységével, magatartásával eredményesen elősegítette a település anyagi és szellemi értékeinek gyarapítását, a település rangjának emelése, hírnevének növelése érdekében jelentős tevékenységet fejtett ki. A kitüntetés olyan személyiségnek adományozható, akinek élete, életműve kötődik a kerülethez és szakmai tevékenységével, emberi magatartásával kiemelkedő személyisége Kőbányának. – Kőhegyi Gyula mesterei voltak: Barcsay Jenő, Kmetty János, Hincz Gyula, Ék Sándor. – Változatos technikával – rézkarc, linóleum-metszet, monotípia, tollrajz, fametszet – készülő munkáihoz a természetből, ezen belül különösen az állatvilágból kölcsönöz szívesen motívumokat. Az antik világ és a világirodalom szintén megihlették alkotói fantáziáját.

1963-tól állít ki egyéni és csoportos tárlatokon.



Kisgrafika mozaik 165x223 mm

**125 ÉVE SZÜLETETT
ISTÓKOVITS KÁLMÁN**

Siklós 1898 – Budapest 1990



X2, 145x90 mm

**120 ÉVE SZÜLETETT
BERNHARD KÜHLMANN**

1903. február 1 – 1998. április 18.



X2, 135x100 mm, 1930

**110 ÉVE SZÜLETETT
BODOSI DÁNIEL**

Erdély, Barót 1913 – 2006. aug. 30.



X1, 90x60 mm, 1975

**110 ÉVE SZÜLETETT
PEREI ZOLTÁN**

Zarándnadas (Erdély, Arad megye)
1913. 12. 18. – Bp. 1992. 09. 24.



X1, 39x65 mm, 1973

**110 ÉVE SZÜLETETT
HELMUT SEEHAUSEN**

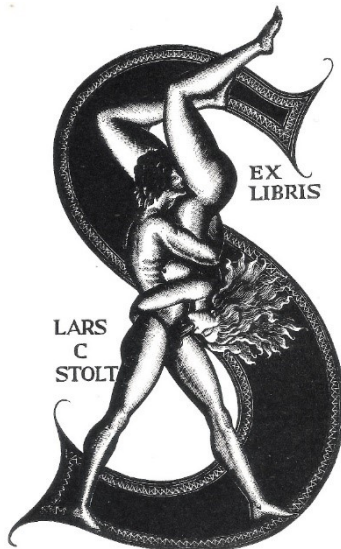
német – Borstein, 1913



X2, 105x78 mm, 1970

**110 ÉVE SZÜLETETT
ITALO ZETTI**

Firenze, 1913. február 18. – 1978.



103x65 mm, 1970

**100 ÉVE SZÜLETETT
OLDŘICH ORDELT**

Zlín (cseh) 1923. április 14. – 2004.



X3, 105x75 mm, 1991

**100 ÉVE SZÜLETETT
WIESLAW RÖHRENSCHEF**

Tarnow 1923–1993



X3, 55x68 mm, 1971

**90 ÉVE SZÜLETETT
KŐHEGYI GYULA**

Pestszentlőrinc
1933. szeptember 13.



op. 162, X3, 128x60 mm, 1999

OLVASÓI LEVELEK

Az olvasói levél már nevében feltételezi, hogy írója aktív olvasónak is számít, és érdeklődik a KBK életéről és az újságunkban megjelenő szövegek és grafikák iránt. Kérünk tehát mindenkit, ha van véleménye, javaslata, építő kritikája szervezeti életünk vagy az újság tartalmával kapcsolatban akkor tollat vagy billentyűzetet „ragadva”, írjon címünkre:

KBKlap@gmail.com

stokinger.jozsef@gmail.com

8000 Székesfehérvár, Budai út 82.

06 20 283 3123

Kedves KBK-tagok!

Nem vagyok régi gyűjtő, művész pedig különösen nem. A tragikus körülmények között elhunyt Dr. Pallay László barátom rám maradt exlibriseinek áttekintése után valami különleges élmény fogott meg. Mennyi szépet, kedves örömet tud felölelni magában egy kis művészi lap! Nyomdász lévén, a különböző technikákat jól ismerem, bár a szép iránti szeretetemenél egyébbel nem értek a grafikákhoz. Ezért fordultam tanácsért Arató Antalhoz, akinek sokat köszönhetek. Az ő javaslatára azért lettem 2010 januárjában a Kisgrafika Baráti Kör tagja, hogy tudatos gyűjtővé válhassak, több művészt, gyűjtőt ismerhessek meg s a tőlük kapott tanácsok alapján foglalkozva gyűjteménnyel, még több örömet szerezhessenek magamnak, családomnak, barátaimnak. Minden előzetes várakozásomat, elképzelésemet felülmúló kedvességgel, segítészándékkal fogadtak a KBK tagok s mindazok, akiknek bemutatkozó levelet írtam. Gyűjtőtevékenységemhez kértem és kaptam akkor segítséget Andorkó Máriától, Arató Antaltól, Bakacsi Lajostól, Bánki Veronikától, Csernách Gábortól, Feszt Lászlótól, Fülöp Iréntől, Gombos Lászlótól, Horváth Herminától, Horváth Hildától, Imre Lajostól, Katona Csabától, Kas Ivántól, Kerezsi Ferenctől, Kerékgyártó Lászlótól, Király Zoltántól, Kopasz Márta nénitől, Krajcsi Tibornétól, König Róberttől, Kőhegyi Gyulától, Kundermann Jenőtől, László Annától, Lenkey Istvántól, Mayer Józseftől, Mészáros Vilmától, Miseta Máriától, Moskál Tibortól, Nagy László Lázártól, Nagypál Lászlótól, Palásthy Lajostól, Pesti Laci bácsitól, Pittmann Lászlónétól, Rácz Máriától, Sajtos Gyulától, Sólyom Sándortól, Soós Imrétől, Szanka Rózsától, Szilágyi Magdolnától, Szunyoghy Andrásról, Ürmös Pétertől, Várkonyi Zsoltól, Vincze Lászlótól, Zenei Józseftől... Elnézést, ha valakit kihagytam, de így is hatalmas a névsor. Sajnos már

sokan nem élnek közöttünk, haláluk a KBK-nak is nagy veszteséget jelentett, de van az életnek az a szörnyű, reális szabálya, hogy bárkit is veszítünk el, menni kell tovább. S megyünk is, mert mindegyikük méltóvá vált arra, hogy emléküket tovább őrizzük szívünkben, és folytassuk megkezdett munkájukat. KBK-s életútjuk hű lenyomata az a többszáz publikáció, mely Kisgrafika újságunkban megjelent. Látomásai, víziói gondolkodásra, sőt továbbgondolásra készítették a művészetbarátokat. Közösségünkért végzett tevékenységük minden generáció számára példa lehet.

Tőlük azt tanultam, hogy a gyűjtés alapja és életője: a kiállítások és cserelhetőségek! Életük során gyűjteményüket számtalan magyar és külföldi gyűjtő csereanyagával gyarapították.

Gyakran érkeztem a találkozókra kis bőröndömmel, de nem volt komoly cserelhetőség, ami a „Kör” életét negatív irányba vitte. A még élő tagok egy részének távolmaradása, aktív munkájuk hiánya vezetett idáig. Láttuk, de nem tanultunk a szege-diek szervezett munkájából!

A leszűkölt pesti gyűjtőmozgalmat széleskörű, valódi országos mozgalommá kell fejleszteni.

Hiányoznak az országsszerte megrendezendő kiállításaink, cserelhetőségeink. Szeged és Ajka kivételével hagytuk elszorvadni vidéki szervezeteinket. Fel kell éleszteni a valamikor jelentős gyűjtőkörrel rendelkező Eger, Debrecen, Keszthely, Pécs, Pápa, Kőszeg, Szombathely, Jászberény, Hajdúböszörmény, stb. kisgrafika kedvelőit, tagtoborzással egybekötött kiállításokkal, cserelhetőségekkel.

Valami elkezdődött! Örömmre szolgált, hogy szép és tartalmas kiállításokon vehettünk részt. Javasolnám a megnyitó előtt cserelhetőség biztosítását. Dr. Kőrösi Ilona jóvoltából remek találkozási helyünk lett, ami kiállítások rendezésére is alkalmas. Kérem mindenki aktív közreműködését, mert a KBK fennállása óta elért eredményei komoly munkára köteleznek bennünket.

Céljaink eléréséhez természetesen az anyagi források bővítésére is nagy szükség van.

Stokinger József

**KÉRJÜK TÁMOGASSA
MŰVÉSZETBARÁT MUNKÁNKAT,
ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSOK RENDEZÉSÉT
PÉNZADOMÁNYÁVAL**

Számlaszámunk:

Cib Bank Zrt. 10700268-70112139-51100005

KÖSZÖNJÜK!